

Østfoldbanen

33

Akt nr. 3

Smaalensbanen

ved Ljan

Teknisk skjen, Selau

lefr.
Pi.
H

1.

S O R E N S K R I V E R E N

I

A K E R S S O R E N S K R I V E R I

GJØR VITTELIGT:

Aar 1916 den 21 mars blev ekstraret saft paa Ljans skysstation adm. av den edsv. fuldm. cand. jur. Ø. Thomassen vedbetjent av de av aetet opnevnte før edfestede skjønsmænd 1) kanaldirektør Sætren, 2) avdelingsing. Nila Anker, 3) gaardbruker Ragnvald Holmen, og 4) gaardbruker Georg Hoff, som varanand møtte gaardbruker Svend Røed, Aas.

Hvorda' for tsattes underexpropriationstaxter i anledning av Smaalensbanens onlægning ved Ljan, (taxtno. 4 og 11).

Hovedstyret for statsbanerne møtte ved inspektør Lund, assistent Iversen og adv. Schjødt ved o.r.-saksfører Magne Schjødt.

Schjødt fremla sændsopnevneelse og stevning, samt dokument betitlet tekniske forutsætninger for taxtno. 11 og dokument betitlet juridiske forutsætninger for taxtno. 11, utskrift av dom av Kra. overret av 18/12 1911 i sak mellem Selau og Akers kommune og utskrift av expropriationsforretning i anledning anleg av vandledning fra Nøklevandet.

For taxtno. 4 skulde komparenten ikke fremlægge nogen foruts. da han ikke var paa det rene med paa hvilket grundlag noget erstatningskrav kunde bygges for dette taxtno.

Kristiania den 16 oktober 191

Hr. advokat Annæus Schjødt.

Taxter til onlægning av Smaalensbanen ved Ljan.

Herved oppnevnes følgende som taxtmand i anledning av taxter over Joh. P. M. Selaus og Frølichs børns eiendommer:

Kanaldirektør Sætren , Slendal.

Avdelingsing. Nils Anker, Slendal.

Gaardbruker Ragnvald Holmen, Vestre Aker.

" Georg Hoff, vestre Aker.

Supleanter:

Gaardbruker Svend Røed , Kroer Aas.

" S. E ndsjø, Kraakstad.

Jfr. hr. advokatens skrivelse hertil av 7 ds.

Ole Furu.

Fremlagt 21/3 1916.

Ø. Thømmessen.

edsv.

Expropriationsstevning.

Onlægning av jernbanelinjen Ljan - Holm medfører at et vandfald , tilhørende Joh. P. Selsau maa exproprieres. Desuten vil onlægningen muligens influere paa andre vandrettigheter som tilligger han.

Selsau blev ved underskjønnet behandlet som taxtno. 11, men noget skjøn blev ikke avgit , da mændene erklærte, at de manglet nødvendig sakkundskap.

Antmanden har nu oppnevnt et nyt skjøn , hvori sakkundskap er representert.

Paa vegne av hovedstyret for statsbanerne stevner jeg derfor

Joh. P. Selsau

til at møte til tid og sted som srenskriveren i Aker berammer for at notta skjøn.

Likeledes stevnes eierne av taxtno. 4, Frølichs børn , som

3

paastaar at onlægningen av jernbanen medfører skade for d eres
nedenfor liggende vandfald.

Saa vel Selau som Frølichs børn opfordres til at ta med til
retsmøtet legitimatiener for sine paastaatte rettigheter.

Kristiania den 23 februar 1916.

for adv. Schjødt

Magne Schjødt.

Berammes til foretagelse tirsdag den 21 mars 1916 . Retten
settes paa Ljan skydstation kl. 10 frm. . Uten betaling.

Akers sorenskriverembede d. 24 februar 1916.

Ø. Thommessen.

edsv.

For eieren av grno. 190, brno. 26 Husflidskolen fru Gerda Schartun.

" " " " 194, " 70, og 118 Ljan nedre fru Elisabeth
Braathen.

" " " " 194, " 156 Guldaas fru Thorbjørg Lie.

" " " " 194, " 157, 159 og 160, Kronen, frk.

Kristina Frølich.

vedtages herved lovlig væssel.

Kristiania 4 mars 1916.

C. Rieber Mohn.

Aar 1916 den 7 mars kl. 8,40 eta. blev denne stevning lovlig
forkyndt for Joh. P. Selau personlig paa bopæl Sommerro Ljan.
Gjenpart leveredes. Dette bevidnes herved i henhold til avlagt ed
som stevnevidne i østre Aker

R. Johansen.

Herfor kr. 1.60 budet 0.20 = kr. 1.80

en 80/100 kroner betalt.

C. Grefsrud.

Fremlagt 21/3 1916. Ø. Thommessen, edsv.

Tekniske forutsetninger

for taxtno. 11.

Fra pæl 866 + 5 til ca. 867 + 5 skjærer linjen Ljanselven som onlægges i elvetunnel ved pæl ca. 869 + 5.

Den nuværende elv og grunden langs denne paa begge sider av banens midtlinje mellom pæl ca. 866 + 5 og 868 + 5, eies av nær-
værende taxtno., og exproprieres i den utstrekning som detaljkartet viser. Paa høire side av linjen blir intet igjen av nærværende taxtno.

Om regulering av Ljanselven fra pæl ca. 892 + 8 til ca. 900 se detaljkartet. Elven eies paa denne strekning ikke av taxtno. 11, men elveleiet paastaaes av Selau at ha tjent som beholder for hans hedenfor liggende dam. Jernbanen bygger ingen demning for det gamle elveløp ved indtaket av den nyregulerte kanal, og kanalens bund vil bli lagt i høide med nuværende elvebunds nivaa. Bunden av de projekterte stikrendeløp gjennom jernbaneløpet vil bli lagt i høide med nuværende elvebunds nivaa. Stikrendenes dimensioner fremgaar av de fremlagte profiler.

Fremlagt 21/3 1916.

Ø. Thomassen.

edsv.

Juridiske forutsetninger

for

taxtno. 11.

Ved fastsettelsen av erstatningen maa tas i betragtning, at hele tilløpet fra Nøklevandet til Ljanselven er expropriert, og altsaa ikke kommer Ljanselven tilgode.

Forøvrig blir taxt at avgi i to alternativer :

- 1) Bygningsforskrifter for Aker approbert ved kongelig resolution av 16 januar 1905, indeholdende bl.a. bestemmelser om villabebyggelse i østre Aker, er gjældende ogsaa for eiendommene Ljabro gno. 134,

brno. 2 og Liadalen grno. 194, brno. 73 . Hvis disse bestemmelser gjælder, vil vandrettigheterne ikke kunne utnyttes paa hensigtsmæssig maate, og det som jernbanen exproprierer vil antagelig være omtrent værdiløst.

2) De nævnte bygningsforskrifter gjælder ikke for de to eiendommer idet Selau tiltrods for bygningsforskrifterne kan opføre fabrikanlæg.

Det gaar sak mellem Selau og Akers kommune om hvorvidt bygningsforskrifterne er gjældende. Denne staar for tiden for høiestere
Fremlagt 21/3 1916.

Ø. Thommessen.

edsv.

Utskrift .

Aar 1911 den 18 de cember blev av Kristiania overret i sak no. 163 - 1910:

Joh. M. P. Selau

not

Akers kommyne

avsagt saadan

dom:

I en av Joh. M. P. Selau not Akers kommyne anlagt erstatningssak n.v. er ved den av sorenskriveren i Aker den 31 mai 1910 avsagte dom kommynen frifundet , hvorhoed Selau er tilpligtet at betale kommynen i saksonkostninger 60.- kroner . Denne dom har Joh. M. P. Selau ved stevning av 2 august 1910 indanket her for retten hvor han har paastaat indstevnte tilpligtet at betale erstatning ofter ter skjøn paa sin bekostning for den app. tilføiede skade og ulempe av forskjellig slags i anledning av det under saken omhandlede forhold, at den tilpligtes at tillate ham opførelsen av de anmeldte bebyggelser og indretninger, samt at han fritas for opfyldelse av

6

den paa hans eiendom Liabro mølle opførte skurbygning lagte betingelse om nedrivelse naarsomhelst paa komynens forlangende. Subsidiært paastar han at indstevnte tilpligtes at indløse hans eiendom ("her omhandlede areal") efter skjøn paa komynens bekostning eller at betale erstatning for tap ved at grund og vandkraft hittil og frentidig har vort og vil bli uten nævverdig nytte eller værdi for ham. Av alle beløp paastaaes renter fra forliksklagen, hvorhos app. paastaar sig tilkjendt saksekostninger ved begge retter. og sig hos app. tilkejdtt tilstrækkelige saksekostninger for overretten.

Med hensyn til sakens nærkere omstændigheter henvises til underrettsdommens præmisses. Her vedretten er dog av app. fremlagt en stor mængde nye dokumenter, hvorav dog kun en mindre del er av nogen ^{større} interesse for saken. Blandt de fremlagte nye dokumenter er 2 tingsvidner og 1 taxtforretning.

Av sakens dokumenter fremgaar at app.'s søksmaal er basseret paa at han med de med hjemmel av bygning lovens av 27 juli 1896 og 26 mai 1899 vedtatte bygningsregler for Akers herred, hvorved hans eienden Liabro mølle og Liadalens er omfattet av østre Akers villa-bebyggelse, er avskaaret adgang til at nyttiggjøre sig de disse eiendomme tilliggende vandfald, idet sømtlige de av han indgivne andragender om approbation paa byggeforetager er avslaatte i henhold til forskriftenes §§ 7 - 9. Herved mener han sig at ha lidt tap søn han anser sig berettiget til at erholde erstattet av komynen eller i mangel derav at komynen indløser hans eiendomme.

Førstvptørende assessor Andersen finder under henvisning til den i Retst. for 1904 p. 465 ff. indtatte Hr.døm der findes at frembyde adskillig likhet med nærværende sak, at app's paastand om erstatning maa tas tilfølge, idet efter min opfatning ogsaa her "særlige omstændigheter" findes at foreligge. Det maa anses in confesso at Selan har eiet de her omhandlede eiendomme fra 1887 - altsaa fra

før de omhandlede bygningslove enanerte - og at der - i Liadalen - fra gammel tid av har været fabrikanlæg, specielt mølle foruten andre fabrikker. Da stedet ifølge erklæring fra den i slike anliggender præsumptivt sakkyndige O. W. Lund (dok) 45) maa antas "ganske gunstig for industrielle anlæg", synes app. i henhold til bestemmelserne i naboloven av 27/5 1887 sættes § 12, andet punktum, at kunne ha havt grund til at anta at han til enhver tid maatte kunne utnytte sit der beliggende vandfald i den utstrækning, hvortil dette maatte fremby anledning. De som agtede at bosette sig i nærheden hadde i nævnte lovparagraf et varsko om at her kunde fabrikanlæg paaregnes. Som anført har der ogsaa paa stedet fra lang tid tilbage vært drevet et større møllebruk (kornmølle), hvilken nedbrændte i 1892, og det er en saadan om end i mindre skala, eller en saakaldt "bondemølle" til bruk for de omboende gårdbrukere, hvorom ogsaa disse nære ønske (cfr. dok. 23), app. i første haand har andraget om at maatte gjenopføre.

Der er fra indstevntes side gjort gjældende at da app. undlot at gjenopføre møllen efter branden i 1892, maa han ansees at ha opgit samme, saaledes at adgangen dertil nu under enhver omstændighet maa ansees forspildt. Heri kan jeg ikke være enig. Efter hvad der er oplyst vedgik hele den app. utbetalte del av assurancesummen til dækkelse av en pantlover (resten av kjøpesummen for møllen), og undlatelse av strax at gjenopføre denne kan da ha hat den nærliggende aarsak, at app. har manglet den fornødne økonomiske evne. Møllen var assureret i et privat assuranceselskap, der ikke opstiller nogen betingelse i saa henseende, cfr. dok. 35 § 3. Som antydnet blev derhos ikke den hele assurancesum utbetalt app., idet kr. 1000.- holdtes tilbage for "ruinerne", grunnsagøren hvis verdi formentlig vil gaa tapt for app., naar det ikke tillates ham at benytte den som attraact. I en/maa app's vegne til Åkers reguleringskommission av sakfører Diesen indgit forestilling av 29 oktober 1907 anføres, at den av app. projekterte beskedne bebyggelse av hans tomt efter dennes

beskaffenhed "overhodet er den eneste mulige benyttelse av tonten med dertil hørende herligheter "(a.p. 24).

I denne forbindelse kan merkes den under saken Zaaberoppe Hr. dom i Retst. for 1907 p. 39 ff. , ifølge hvilken nye bygningsforskrifter er antat ikke at kunne bringes i anvendelse paa eldre bestaaende anlegg. Her bestaar altsaa vistnok ikke noget brukbar tidligere anlegg, men dog endel derav, hvis verdi i henhold til det i dommen antatte princip en kommyne heller ikke bør kunne berøve dets eier uten erstatning. Videre har indstevnte anført at app. ved den over hans daværende vandfald i 1900 avholdte expropriation har erholdt fuld erstatning for dette, saa at han forsaavidt intet mere har at kreve. Heller ikke heri kan jeg gi indstevnte medhold. Det som dengang blev exproprieret var tillepet til Lianselven fra Nøklevandet, mens der er ubestridt at han nedenfor det tidligere tillepe fra Nøklevandet har tilsig fra andre vande, Troldvand og Stensrudtjernet, og det er ikke paavist at der ved skjønnet er tatt hensyn til disse tillepe, hvortil der ikke var opfordring. At app.'s tilbakeværende vandfald, efterat ha mistet tillepet fra Nøklevandet er av mindre betydning, er en sak for sig, som vil komme i betragtning ved et eventuelt skjøn over erstatningens størrelse; men det maa staa fast at Selau endnu har en skule vandfald tilbake, som ialfald efter hans paastand er tjenlige til enkelte (mindre) fabrikanlegg eller bruk, og som ved at de omhandlede bygningsforskrift er gjort gjældende over hans eiendomme, maa antas at være gjort væsentlig verdiløse.

Skjønt maaske av mindre betydning for nærværende sak, finder jeg sluttelig at burde nevne, at det formentlig er utslukket at de av Selau sist anmeldte byggeforetagender - en liten kornmølle ved det øvre vandfald og en "Embalerings - og foredlingsfabrik" ved det nedre - paa nogen maate kan volde villacierne eller andre naboer "usædvanlig eller upaaregnelig ulempe" ved larm, støv, stank eller lignende, cfr. ovennevnte lovs § 12 , samt Diesen, der selv er en

av villaeierne a.p. 23.

I henhold til det anførte kommer jeg til det resultat at app. maa tilkjendes erstatning for den skade som er ham paaført derved at de ved kgl. resl. av 16 januar 1905 approberte bygningsforskrifter for Aker, indeholdende bl. a. bestemmelser om villabebyggelse i østre Aker, rammer app.'s eiendomme Liabro mølle grno. 184, brno. 2, og Liadalen grno. 194, brno. 73, saaledes at disse eiendomme - ialfald de samme tilhørende vandfald - er blit saagodtsom verdiløse, idet app. derved er hindret i at utnytte den paa hensigtsmessig maate. Derimot kan der ikke være tale om at ta nogen av app.'s øvrige paa-stande tilfølge. Da de fattede beslutninger er hjemlede ved lov, kan kommynen ikke tilpligtes at tillate app. opførelsen av de anmeldte byggeforetagender, likesaalidt som han kan fritas for opfyldelsen av den av ham paaatatte forpligtelse til at fjerne det paa den øvre eiendom opførte skur (cfr. a.p. 69). Heller ikke kan der være spørsmal om at kommynen kan tilpligtes at indløse hans gjenvarende eiendomme. Nogen saadan pligt paahviler ikke kommynen.

Jeg finder at sakens omkostninger bør opheves ved begge retter.

28/11 1911.

Wilh. Andersen.

Jeg er i det væsentlige og i resultatet enig med førstvoberend

18/12 1911.

J. Bergh.

Likesaa.

18/12 1911.

Hakon Salvesen.

Ti kjendes før ret:

Indstevnte Akers kommyne bør til appellanten Joh. M. P. Selau betale erstatning efter uvillige wonds skjøn, optat paa indstevntes bekostning, for den værdiforringelse der er forvoldt appellantens eiendomme i østre Aker, grno. 184, brno. 2 og grno. 194, brno. 73 ved de av Akers herredsstyre den 20 og 22 april samt 6 december 1904 vedtatte, ved kgl. resl. av 16 januar 1905 approberte bygningsforskrifter for Aker - med 4 - fire - av hundrede i aarlig rente derav fra 28 november 1908 til betaling. sker.

Sakens onkostninger ved over - og underretten ophæves.

At efterkommes inden 15 - femten - dage efter denne doms forkyndelse under adfærd efter loven.

000000

Leveret adv. Schjødt gratis til offentlig bruk ved jernbanetaxter.

Utskriftens riktighet bekreftes under rettens segl og justissekretærens underskrift

Fr. Dop

Fremlagt 21/8 1916.

Ø. Thomassen .
edsv.

Aar 1899 den 25 juli blev extraret sat paa Akers kommunes eiendom Rustad i østre Aker, ads, av sorenskriver Engelsen og medbetjent av de ved kgl. res. av 27 mai d.a. opnevnte skjøns- og taxationsmænd: hr. adv. Otto Aubert, gaardbruker Drengsrud, forvalter Gløersen og ingeniør Tobiesen. Som suppleant for den førstnevnte var grosserer I. K. Halvorsen tilstede. Derhos møtte de til vurdering av vandfaldene særskilt opnevnte skjønsmænd: ingeniør L. Løger og brukseier H. Bache Wiig og som suppleant disponert W. A. Andersen, samtlige edfestede med undtagelse av høiesteretsadvoket Aubert og grosserer Halvorsen, der nu avlagde retsvidneed.

//

Hvorda' foretokes expropriationsforretning i anledning av anleg av en vandledning fra Nøklevandet.

Før rekvirenten Akers kommune møtte o.r.sakfører Knut Dybwad

.....

Dybwad forelagde: 1) expropriationsstevning av 4 ds.

.....

3 og 4) meddelelsen fra antmanden i Akershus og Kronprinsregentens resolution av 18 mars d.a. og den kgl. res. av 27 mai d.c. med ekstraktgjenpart av indredept. foredrag vedrørende sistnevnte res. Kronprinsregentens resolution av 18 mars er det bestemt:

.....

sant 3) indlæg av d.d. med det tilladde Akers kommune at foretage

de fornødne expropriationsforretninger i anledning fra Nøkle-

Med bemyndigelse i Kronprinsregentens resolution av 18 mars d.a. agter Akers kommune at foretage de fornødne expropriationer til anleg av en vandledning fra Nøklevandet i østre Aker.

Ved dette anleg vil nedennævnte eiendomme ved Lianselven berøres og eventuelt lide innskrenkninger, idet der gjennem vandledningen vil blive bortledet vand fra vasdraget, nemlig:

.....

14 grno. 184, brno. 2,3 og 4 Liabro eier Joh. M. P. Selau.

15. " 194 " 73 Liadalen eier den samme.

.....

19. grno. 194, brno. 26, 70 og 71 Liadalen eier Frølichs børn:

Elisabeth, Gerda, Christian, Harald og Thorbjørg
(Bruger Frølich)

.....

santlige eiendomme inden Akers tinglag.

Thi skatstevner jeg herved på Akers kommunes vegne i henhold til lov om vasdragendes benyttelse av 1 juli 1887 § 36 eierne og brugerne av disse eiendomme.

.....
Nøklevandet - og Kristiania 4 juli 1899.

Knut Dybwad.

.....
Fra amtmanden i Akershus.

.....
Kristiania den 27 mars 1899.
.....
Til Akers formandskap.

Indredepartementet har under 23 d.m. tilskrevet mig saaledes:
" Ved Kronprinsregentens resolution av 18 dennes er det bestemt:

1. at det i henhold til lov om vasdragedes benyttelse n.v. av 1ste juli 1887 § 36 naadigst tillades Akers kommune at foretage de fornødne expropriationer til anlæg av en vandledning fra Nøklevandet til forsyning med vand til husbruk n.v. for dele av østre og vestre Aker i det væsentlige overensstemmende med den av overing. Brodtkorb utarbeidede plan, datert 8 juni 1898.

2. at det tillades kommunen fra vandledningen at uttage stadig løpende spjøing samt at benytte vandet til teknisk og industrielt bruk.

3. at bestemmelsen om , hvorvidt og i tilfælde hvilken erstatning der maatte tilkomme vedkommende i anledning av den i post 1 omhandlede foranstaltning, i henhold til vasdragslovens § 30, bliver at avgive av særskilt av kongen dertil utsævnede mænd".

.....
Til skjønnsretten.

Ved Kronprinsregentens resolution av 18 mars d.a. har Akers kommune erholdt tillatelse til at foretage de fornødne expropriationer til anlæg av en vandledning fra Nøklevandet i det væsentlige overensstemmende med den av overing. Brodtkorb utarbeidede plan datert 8 juni 1898.

Som det av denne plan frengaar , agter man ved opdamning av Nøklevandet - og eventuelt Lutvandet (- at sikre sig en effektiv , tilstrækkelig magasineret av nedbøren fra det hele nedslagsdistrikt til disse vande og at utnytte dette for vandledningen , hvis indtag anlægges ved Nøklevandets utløp.

Ved dette anlæg vil eiendommene langs vasdraget nedenfor Nøklevandet berøres, hvorfor samtlige eiere, og brukere av disse eiendomme er indstevnt til nærverende expropriationsforretning , forat der herunder kan bestemmes, hvørvit og i tilfælde hvilken erstating der maatte tilkomme dem.

D.herrer skjønsmænd vil have at gaa ut fra som hovedforutsetning for skjønnet, at Akers kommune ved expropriationen vil erhverve ret til naarsomhelst at avstenge eller aapne avløpet for Nøklevandet, saaledes som det maatte passe for magasineringen av nedbøren og at kommunen vil erhverve ret til naarsomhelst at uttage saa meget vand , der maatte findes ønskelige til vandledningen - eventuelt at tilbakeholde og uttage alt det vand , der kan opsamlas ovenfor indtaget ved Nøklevandets utløp, saaledes at der intet vand mere slipper i elven derfra.

I det væsentlige vil overing. Brodtkorbs plan blive fulgt; men forsaavidt angaar anlagget av indtaget for vandledningen , vil der blive gjort nogen forandring, idet man for bedre at utnytte magasinet vil grave sig ned 3 meter i grunden og anlegge indtaget 3 meter under det nuverende laveste terrain under dammen. Herved vil man formentlig opnaa at slippe at skride til opdamning av Lutvandet.

Man har fundet at burde nevne denne avvigelse fra Brodtkorbs plan, usaget det vistnok vil erkjendes, at denne ændring overfor de foreliggende expropriaer vil være uten-nogensomhelst betydning.

.....

Kristiania den 25 juli 1899.

Arbødigst

Knut Dybwad.

Fremlagt 25/7 99

Engelsen.

*Utskriftens røgtighet Sækræftes
Thomassen
edv.*

De indstevntes paa Tøptes . For eierne av taxno. 4 møtte adv. Richer Mohn som bemærket, at hovedskaden var rettet ved forandringen av planen ovenfor mølledammen og fremla indlæg.

Kristiania den 21/3 1916.

Indlæg

for Frølichs børn.

Eiendomsgrænserne udad og indbyrdes fremgaar av det av mig før fremlagte kart ; hver enkelt har tinglaest skjøde paa sin part. Elven følger eiendommene.

Av det tidligere i ekstrakt dokumenterte skjøte thl. 6-11-91 fremgaar desuden at de har visse rettigheder over mølledammen øst for Sole og opdæmningsrettigheder over Holømyren , der begynder paa deres egen eiendom og gaar opover elven - østover og saavidt sees i nogen grad vil blive beskaaret ved jernbanens fylling tversover elven lige før tunnellen under Sole.

Ingeniør Frølich mener, at hans børns fald er 60 a 80 fod men høiden kan jo skjønnet afgjøres.

Skaden og dens størrelse faar skjønnet bedømme; Frølichs børn har særlig heftet sig ved , at Holømyrens og opdæmningsrettens beskjer ing vil skade direkte og, at en forringelse af Selaus fald vil skade indirekte derved, at dets eier da ikke vil udnytte sine ovenfor liggende reguleringsrettigheder bl.a. i Trøldvandene og Stensrudtjern til jevn vandføring . I forbindelse med skjønnet bedes oplyst , hvorledes denne indirekte skade er taget i be-Æragtning.

Frølichs børn anholder om at faa sig tilkjendtt erstatning for

skade paa vandfaldet og for udgifter ved sagførererbistand.

Arbødigst

C. Rieber Mohn.

Fremlagt 21/3 1916.

Ø. Thommessen.

odsv.

Før fru Lie som eier av gaardano. 194, brno. 156 møtte desuten hendes mor fru Frølich ifl. fuldmagt. Fra Frølich fremla indla Fra ing. H. Frølich.

Til expropriationsretten 21 marts 1916.

"Orientering" Liadalen.

§ 1. Villastrøg i Liadalseiendommene (5) ligger i villastrøg: dette forklarer, at jeg ikke har gjenoptat fabrikkdrift for at utnytte et ca. 60 fods vandfald; thi det avhænger av naboernes tilladelse i.h.t. §§ 2, 8 og 9 i forskrifterne og av dispensation fra Akers kommunes side.

Under disse omstændigheder har jeg anset det bedre at vie eiendommen til villatomte -salg uten at nedsættes i verdi ved lugt, larm, kulstøv, cementstøv m.v. og arbeiderby, som følger med fabrikanlæg.

Før tilfælde har vi Kykkelsrud at ty til

§ 2. Liadalens vandret til Ljabro Damreservoir vil, saavidt jeg forstaar, ikke krenkes ved expropriationen.

Baade Selaus vandfald og Liadalens (grno.194 brno. 26) - med sit vandfald paa ca. 60 fod - har samme hjemmel, nemlig H. P. Petersen og forevrigt gjælder vasdragsloven.

§ 3. Den peojekterte elvetunnel's utførelse vil muligens medføre en saule begrensnng av "Holemyren", som eieren p.t. fru Gerda Schartum (av 194 ²⁶) har ret til at opdamme til og med hjulgraven eller fordybe ved utgravning for vand-

reservoir.

Paa en eller anden maate kan saadant for tilfælde erstattes, f. ex. ved at jernbanen ved siden av den søndre tunnelaabning for det nye elveleie i høide med dette anbringer en avstikker til vandrenden for Liadalen, hvorved vindes litt høiere fald.

§ 4. At skogparcellerne

grno. 194, brno. 71 og grno. 194, brno. 156 faar brunt vand. fra Limyrene til sin bade og vadskeplass mellem "Sole" og "Ljosheim" er ilde.

§ 5. De nedenfor grno. 194, brno. 26 liggende elvetryk som tilhører Kronen og nedre Ljan beskyttes likesom Ingiers vandfald av vadragsloven.

Servituten til Ljabro dam, samt opdemning retten til "Holemyren" tilhører - grno. 194, brno. 26.

fru pastor Schartun.

*Fremt. 21/3.16
Thamnesden
edsv*

Erbødigt

Harald Frølich.

Med henvisning til :

- 1) skjøte av 7/10 1891
- 2) ny skylddeling aug 1915.
- 3) og dele-forrav 20/7 1915
- 4) og nivellement av d. private opmaal. o. v.

Vedrørende taxtno. 11 møtte disp. Selau og med ham adv. Karl Johan Wiese, som efter avtale med jernbanens adv. bad forretningen utsat indtil videre til utveksling av indlæg underhaanden. Der var fra komparentens side intet til hinder for at fornøden befarng blev foretat idag forsaavidt dette var gjørlig.

Skjønsmændene erklærte sig habile og valgte kamaldirektor Sætre til opmand.

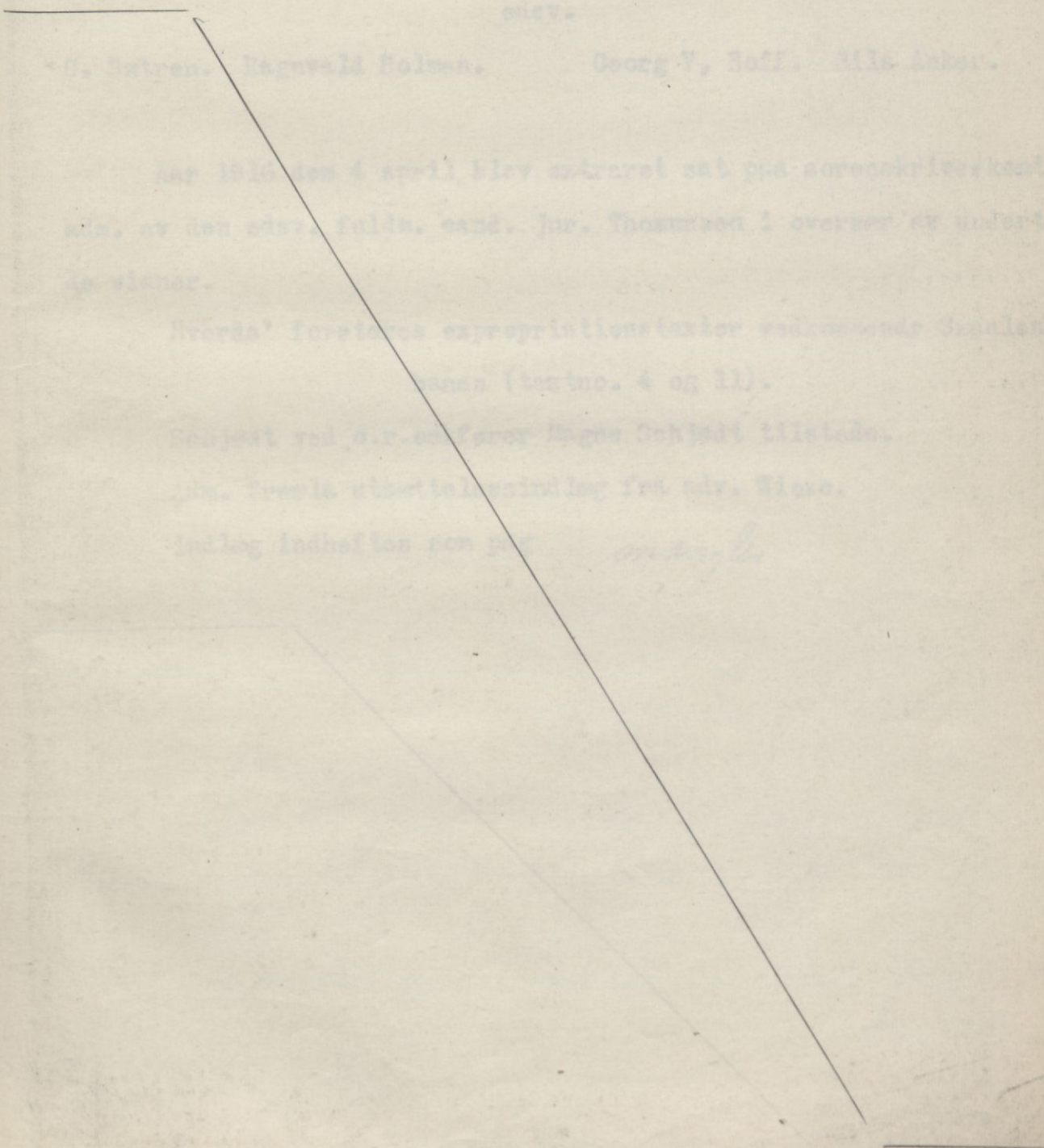
Adv. Wiese bemærket, at det antagelig vilde vise sig paa-

krævet ogsaa at foreta befarung bl.a. av Selau daerrettigheter ved Stens
rudtjernet og Troldvandene hvortil der ikke var anledning idag paa
grund av sneforholdene. Komparenten forbeholdt det fornødne i denne
henseende , naar aarstiden maatte tillate denne befarung.

Ing. Lund fremla detailkart av 29 f.m.d. og redegjorde for
skjønnets gjenstand.

Kartet følger.

manus

Man foretok derefter befarings.

Efter befaringsen begjerte Schjødt forretningen utsat 14 dage til underhaandsvexling av indlæg.

Efter det anførte blev eragtet: saken utstaar til 4 april kl. 10 fm. paa sorenskriverkontoret.

Skjønsmændene hadde intet at bemerke.

Retten høvet.

Ø. Thomassen.

edsv.

G. Sætren. Ragnvald Holmen. Georg V. Hoff. Nils Anker.

Aar 1916 den 4 april blev extraret sat paa sorenskriverkontoret adm. av den edsv. fuldm. cand. jur. Thomassen i overver av undertegnede de vidner.

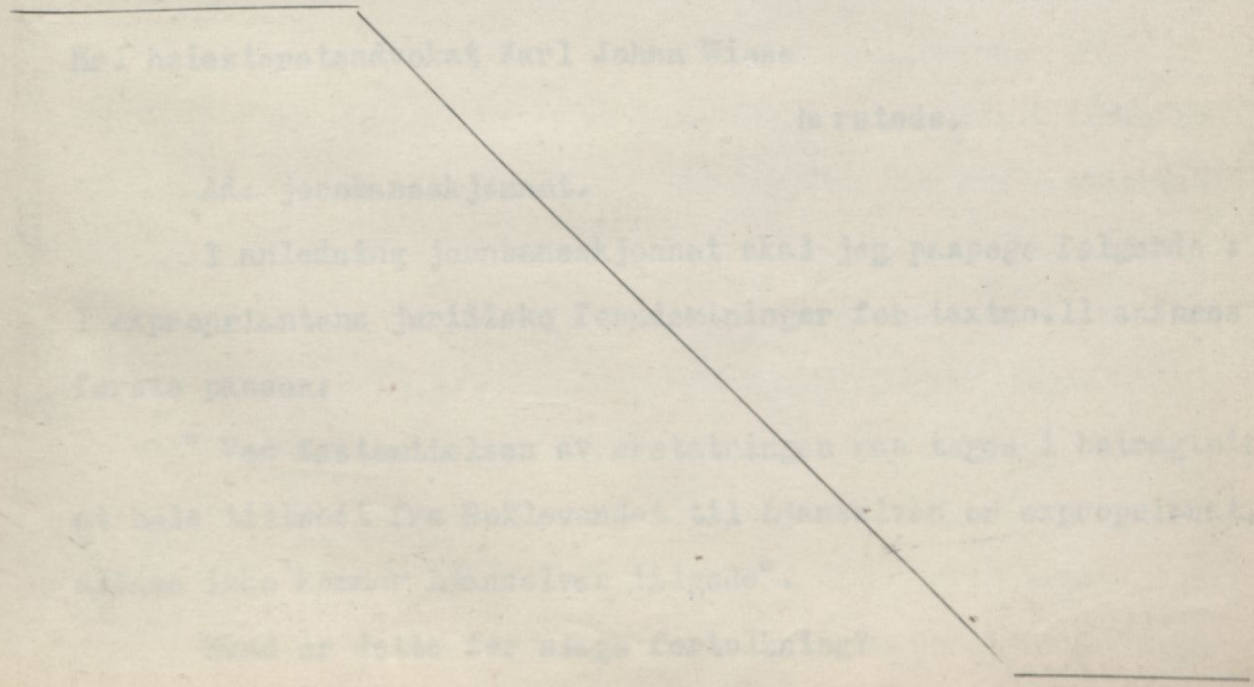
Hvorda' foretokes expropriationstaxter vedkommende Smaalensbanen (taxtno. 4 og 11).

Schjødt ved o.r.sakfører Magne Schjødt tilstede.

Adm. fremla utsættelsesindlæg fra adv. Wiese.

Indlæg indheftes som pag

mangler

Rieber Mohn ved Holle tilstede .

Efter det i udsættelsesindlægget anførte blev eragtet: saken utstaar til onsdag d. 26 april 1916 kl. 10 fm. paa sorenskriverkontoret.

Retsvidnerne hadde intet at bemerke.

Schjødt betalte lokale og retsvidnerne med kr. 4.60.

Retten hævet.

Ø. Thommessen.

edsv.

M. Claudi. P. M. Pedersen.

Aar 1916 den 26 april blev extraret sat paa sorenskriverkontoret adm. av den edsv. fuldm. cand. jur. Thommessen i overvær av undertegnede vidner.

Hverda foretokes undertaxter ianledning av Smaalenskanens omlegning ved Ljan.

Adm. fremla skrivelse av april 1916 fra Joh. M. P. Selau til adv. K. J. Wiese med 9 bilage samt advokat Wieses skrivelse av 26 april d.a. til sorenskriveren i Aker.

Hr. høiesteretsadvokat Karl Johan Wiese

har steds.

Ad: jernbaneskjønnen.

I anledning jernbaneskjønnen skal jeg paapege følgende :

I expropriantens juridiske forudsættninger for taxtno.11 anføres i første passus:

" Ved fastsettelsen av erstatningen maa tages i betragtning at hele tilløbet fra Nøklevandet til Ljanselven er exproprieret, og altsaa ikke kommer Ljanselven tilgode".

Hvad er dette for slags fortolkning?

Som enhver (interessert) bør vide blev i 1900 kun expropriationsret Nøkle og Lutvandets nedslagsfelt med en forstærket opdemning ved Nøklevandets sydende, altsaa vandet derfra kommer Ljanselvns nedslag i sin helhet tilgode, cfr. hr. adv. Knut Dybwads fremstilling 28/7 99 til skjønnsretten 3die sidste passus:

" D'herrer skjønsmænd vil have at gaa ut fra..... og at kommunen vil erhverve ret til naarsomhelst at uttage saa meget vand, der maatte findes ønskeligt til vandledningen - eventuelt at tilbageholde og uttage aldt det vand, der kan opsamles ovenfor indtaget ved Nøklevandets utløp, saaledes at der intet vand mere slipper i elven derfra."

Dette er tydelige ord, og kan yderligere bekræftes ved anskaffelse av ingeniørvæsenets beregning og specifikation over de samlede vasdrags nedbørsmængder, der findes i vandforsyningens expropriations utskrift i 1899, ogsaa i utskriften for under eller overretten i min nuvæ. sak: A. Kommune.

Den er forfattet av Akers ingeniørvæsen og fremlagt av exproprianten S. A. i sakens anledning og heter det da heter: "at knapt 1/3 av de samlede vasdrag exproprieres".

Dette forhold bør fastslaaes ogsaa for dette skjøn og annode om befaringskjendelse synes her i tilfælde paakrævet.

Saa maa jeg nedlægge en berettiget protest mot indholdet i adv. Rieber Mohns fremstilling Indlæg fra ~~Sax Sax~~ Frølichs børn og søn gaar ut paa" at deres eiendomme har visse rettigheter over mølle dammen øst for Sole og at deres vandfald indirekte vil skades ved ikke at utnytte sine ovenfor liggende reguleringsrettigheter bl. a. i Troldvandene og Stensrudtjern til jevn vandføring".

Harald Frølichs fremstilling av 21/3 1916 til skjønnsretten taler ogsaa om Liadalens vandret til Ljabro damreservoir. I mit skjøte paa grno. 184, brno. 2 og grno. 194, brno. 73 heter det

"Overhovedet skal vasdragslov av 1ste juli 1887 (§ 7) være gjældende for kjøper og sælger og/etterkommende eiere paa begge sider"

Vasdragsloven danner grundlaget for de gjensidige avstømningsforpligtelser altsaa.

00000000000

Det er vel tjenligst at frenlægge nit skjøte ; her staar jo overdragelse til mig av samtlige tjern og rettigheter i samme; cfr. ogsaa pag. 5 samt sælgerens tidligere rettighet ved O. M. & H. A. Bukiere Bukiers eiendom Skullerud, Skraberud tjern, med i sin tid av sælgeren opførte dæmning og som ligger strax nedenfor Nøklevandets sydende til mig. Av skjødet frengaar det ogsaa, hvad jeg her lov til at anlægge paa min eiendom ligeoverfor senere solgte eiendomme "Søle" og Liadalen og som findes tinglæst paa disse eiendomme nemlig indtil: anlæg av ildelugtende cellulose eller gjødningsstoffer eller kjædelverksted grundet lugt og larm. Endvidere bør vel frenlægges for denne skjønsret bekræftet utskrift av Akers sorenskriverås pantebok hvorav sees, at vandrettigheterne m.m. i de ovenfor liggende tjern er frasolgte Liadalen og solgte til Liabro mølle; hvorledes kan da Liadalens eiere paastaa rettigheter der ? undtagen efter vasdragsloven (§ 7) men denne paalægger ikke den enkelte vandfaldseier alle utgifter m.m. ogsaa maa Liadalen have bruk for driftsvand, holde sin dam i orden (ikke som gjort delvis gjenfylde bassinet), samt deltage i fælles utgifter.

Liadalens tidligere rettigheter er da ogsaa bortsolgt og uttaget av skjødet fra H. P. Petersen til Liadalens ^{eiere} mølle, som skjønnet vil se.

Jeg er da ogsaa i besiddelse av bekræftede avskrifter av bil. 3 skjøte paa Troldvandene med opdæmningsrettigheter; her er en meget stor og kostbar dæmning opført. Bil. 4 og 5 skjøter paa Stensrudtjefnet med rettigheter fra daværende eneiere og sælgere

(20/6 1859 & 21/6 1859) nemlig eierne av "Pladsen" og av "Store Sten Stensrud" og "Hellekindset" nu ("Lille Stensrud") andre eiere fandtes ikke ; og som man av bekræftet panteattest vil se, var eieren av "Store Stensrud" dengang ogsaa eier av Hellekindset" (Lille Stensrud) og da han solgte hele sin eiendomsret i tjernet hefter salget ogsaa paa "lille Stensrud" og er frasolgt ogsaa denne eiendom.

Disse rettigheter er nu meget værdifulde for mit brug og bedes besigtigede.

Ogsaa om fornyet brug av Skraberud tjern er der forhandlet i henhold til tidligere kontrakt - fremlagt for underskjønnet i sak Akers kom. ; og tør jeg gaa ut fra, at ogsaa dette vasdrag - fra Nøklevandets sydende befares. Da exproprianten har fundet grund til at frenlægge utskrift av Chr. overretsdøm i saken A. Kom. saa bør vel ogsaa jeg frenlægge avtryk av min henvendelse av 9/10 15 til Akers Kom. styre; men som endnu er ubesvaret. Et avhjemlet underskjøn kan formentlig gjøre sin nytte og det nuværende skjøn vil antagelig bedre kunne faa indblik i A.- Komm. optræden contra min beredvillighet til endelig avgjørelse i mindelighet.

Jeg finder en kartskisse over nedre vandfald med grund og delvis bygningsanmeldelse i 1907 - (og som)hvor bygning om paa-krævet fra vassenets side kunde være bleven opført i 12½ meter fra midte av vei.

Faldhøiden er her 28 fod.

Ved det øvre vandfald er faldhøiden kun 23½ fod og enda kan brugen derav utbringe en pen avance endog i den lave bygning med kjælder der.

I 3 aar har gamle filhugger Heilemann drevet filhuggeri der iflg. (medfølgende kontrakt bil. 9) og betalt mig kr. 500.- pr. aar netto. De 2 store lokaler ovenpaa er av Akers sparebanks tilsynsmand hr. J. K. Thune værdsat til samme leie kr. 500.- og enda har

jeg 1 rum tilevers til grøbekverne.

Dette er i nettoleie $\frac{1}{2}$ men hvor meget mere kunde ikke en passende liten mølle drevet for egen regning indbringe eieren? eller speccerimølle? eller andet tilsvarende?

Hvor meget mere burde da ikke et større fald kunne indbringe? ca. 5 fod mere gjør sit.

0000000000

Exproprianten bebuder 2 overgange over den bugtede Liabro elv; men der skal laves stikkender i høide med nuværende elvebunds nivåa meldes der. Dertil skal jeg - som nu er godt kjendt med forholdene - oplyse: Jo større vandbeholder for dæmningen til driftsbrug des bedre er det for et brug og skal disse beholdninger kunne vedligeholdes, saa maa profilen av stikrendene utvides til elvens nuværende profil. Enhver indskrænkning - om nok saa liten paa begge sider av elven - vil under denne elvestrøknings ubetydelige faldhøide standse endel av den betydelige tilførsel av lere, sand og slam. Denne del av elveløbet vil derfor tidlig eller sent gro (fyldes) igjen. Ved aabning av flomlugen ved min mølledæmning vil der kunne overbevises herom. Men paa denne tid kan hverken dette dæmningsforhold eller dæmningen ved Troldvandet, der har kostet opføreren mange tusinde kroner, beskues.

Jeg tør derfor gaa ut fra, at en fuldstændig befaring foretages paa et bedre tidspunkt. Det nedre vandfald nyder samme fordele som de øvrige; begge maa derfor sees i forbindelse og værdsættes i forhold til hinanden.

Ved skjønnet i 1899 til Akers vandforsyning forelaa ogsaa fra Akers bygnings- og reguleringsmyndigheter nægtelse av vandfaldenes utnyttelse; men hverken underskjøn eller overskjøn tok hensyn dertil men tilkjente mig enstemmig i forhold til de øvrige vandfaldseiere kr. 21500.- for avsavn av de ca. 12 millioner av ca. 36 millioner ntr. 3 vand. Nu er altsaa $\frac{2}{3}$ del - 24 millioner ntr. 3 vand tilbake.

Tilslut maa jeg protestere mot expropriantens paastand om.
 "hvis vandrettighetene ikke vil kunne utnytte, saa er det som
 "jernbanen exproprierer vil antagelig være ontrent verdiløst".

Foruden de solide mure under vandhjulhuset har jeg ladet
 opføre de øvrige mure paa flaader og som er lige gode. Men de av
 mig opførte mure koster kr. 900.- + flaadetørskeret kr. 100.- Herpaa
 kan opføres handelssted med lma lma lagerrum. Som bekjendt er der
 kun tilladt 1 handelssted paa saagodisom hele Ljan.

Denne slags bebyggelse kan ikke nægtes mig i lovlig avstand
 fra vei og hvad man i regelen kan leve av er ikke "ontrent verdiløst"
 i noget tilfælde.

Er de 2 orienteringskart med vandføringerne i begge vasdrag (-
 som fremlagt for overskjønnet + csk A.K.) ønskelige, kan disse skaffes^(S)
 dubletter av hos den geografiske opmaaling.

Jeg vedlegger :

1. mit skjøte av 19/9 1858 ifl. kjøpkontrakt av 29/8 1857.
2. bekreftet utskrift av Akers sorenskriveris pantebok hvorav frem-
 gaar , at vandrettighetene er frasolgt-e Liadalen og erhvervede
 av Liabro mølle.
3. bekreftet avskrift av overdragelsesdokument av 30/5 1860. paa
 begge Troldvand m.m.
4. bekreftet avskrift av skjøte 20/6 1859 thl. 15/7 1864 paa gaarden
 "Pladsens" andel m.m. i Stensrudtjernet.
5. ~~de av skjøte~~ 21/6 1859 thl. 15/7 1864 paa gaarden store og lille
 Stensruds (Hellekindset) andel i Stensrudtjern, samtlige eiendoms-
 rettigheter frasolgt de nevnte eiendomme.
6. bekreftet avskrift av panteattest gno. 174, brno. 1 "Hellekindset
 ma
 Stensrud lille", hvorav sees at baade store og lille Stensrud ved
 sal
 siget av Stensrudtjernet hadde en og samme eier, nemlig Holm Svendse
7. avtryk av min henvendelse av 9/10 1915 til Akers kommunestyre.
8. en grundskitse av det nedre vandfald grund m.m.

9. leiekontrakt av 24/4 1912 med hr. filhugger A. Heilemann, samt utlaaante expropriantens dokumenter.

Kristiania april 1916.

Kod denne parsel følger grunden, hvortil Erbedigst
for transmissjonen paa den sydlige side John. P. Selau.

Fremlagt 26/4 1916 fra Liabro mølle have faste i fjelldvagen lige-
@. Thommessen.

Hermed følger en plan over stasjon ved en trappe langs fjelldvagen og
til stasjonen paa østre side, som den nævnte trappe er forbragt.

Hermed følger en plan over Skjøde. Hermed og eventuelle vedlegg skal
betale Stempeltarif no. 33, 172 kroner.

Undertegnede H. P. Petersen erkjender herved i henhold til
kjøbekontrakt af 29 august 1887 at have solgt, ligesom jeg herved
selger, skjøder og afhænder til Joh. M. P. Selau følgende eiendøm-
me og rettigheder:

1. Den interessentskabet Liabro mølle ved skjøde af 21 septem-
ber 1877 hjemlede eiendom Liabro mølle matrno. 214, lno. 300 d af
skyld 26 skill. gammel 32 skill. revideret med paa staaende møllebrug
eller rest deraf, det sømme tilhørende iværende inventar og indret-
ninger, mølledam, vandfald og vandret.

2. De interessentskabet Liabro mølle ved skjøde af 5 februar
1878 hjemlede eiendomme, nemlig parcellerne af Liabro matrno. 214,
lno. 300 a og 300 f, af samlet skyld (ny) ? gammel og revideret 4
skill. med de paa parcellerne staaende bygninger.

3. En af eiendommene matrno. 214, lno. 300 h af Liabro matrno.
215, lno. 301 h g Lian øvre, matrno. 214/215 lno. 300/ 301 a a
Liabro og Lian, matrno. 214, lno. 300 a Liabro, matrno. 215, lno.
301 k Lian øvre, matrno. 215, lno. 301 d do do matrno. 215, lno. 301
301 h do do, matrno. 215 lno. 301 l do do matrno. 215, lno. 301 n
do do matrno. 255, lno. 322 d e g Lian nedre matrno. 255, lno. 322 k

Lian nedre , udskildt parcel grno. 194, brno. 73, (lno. 300, 301, 322 a a) ved skyldsetningsforretning af 22de august 1887 givet en skyld af 3 skill. urevideret , 5 skill. revideret .

Med denne parcel følger grunden, hvorpaa de tvende stationer for transmissionen paa den sydlige side af elven staar, samt ret til at lade axler fra Liabro mølle have fæste i fjeldvæggen ligeoverfor møllen, ligesom og møllens eiere skal have adgang til den nærmest møllen værende station ved en trappe langs fjeldvæggen op til stationen paa samme maade , som den nuværende trappe er anbragt.

Nævnte trappes vedligeholdelse og eventuelle ombygning skal bekostes af Liabro mølles eiere. De paa denne parcel opførte bygninger , deriblandt de tvende stationshuse for transmissionen samt indredninger medfølger i handelen.

Videre følger med parcellen ogsaa ret til at betrede sælgerens gjenhavende eiendom, saavidt det er fornødent for reparationer. Ovennævnte eiendomme overdrages ^{med} de herligheder , rettigheder og forpligtelser, hvormed saavel interessentskabet Liabro mølle som jeg H. P. Petersen har eiet samme.

Jeg H. P. Petersen vedtager for mig og efterfølgende eiere af Liadalens og strekningerne op til det solgte nederste (vestre) grændse, at Hølsmyren ikke skal opdæmnes til saa stor høide, at det nærværende vandhjul i det solgte nedre vandfald faar bagvand ved ordinær vandstand.

Dersom vandet i den projekterede dam ved flom stiger høiere skal Liadalens eiere være forpligtet til snarest at aabne damlugen, der skal være indrettet paa hurtigst mulig at kunne give vandeafløb.

Paa den anden side forpligter kjøberen sig og senere eiere af de herved solgte eiendomme til, ligeoverfor Liadalens eiere at bruge vandet i vasdraget overensstemmende med vasdragslov af 1ste juli 1837 § 7, dog skal kjøberen og efterfølgende eiere af være berettiget

til nogle gange aarlig ^{naar} med dette maatte være nødvendigt for dem, at afstenge vandet tre a fire timer efter 24 timers varsel til Liadalens eiere , ligesom disse skal være berettiget til med samme varsel at forlange saadan afstængning ~~af~~ lige antal gange , naar det maatte vær nødvendig for anløggene i Liadalen, dog ikke længere ad gangen end nævnt.

Overhovedet skal vasdragslov af 1ste juli 1837 være gjældende for kjøber og sælger, og efterkommende eiere paa begge sider.

Jeg H. P. Petersen forbeholder mig og senere eiere af Liadalen og Sløra at lade opføre en bro fra chausseen over mølledammen ovenfor møllen, saafremt bro ikke tillades opført længere oppe og ligeledes en bro fra chausseen over elven nedenfor møllen enten omtrent 25 meter nedenfor møllen eller omtrent 35 meter nedenfor udvexlingsstationen paa nordsiden af elven efter udvisning af kjøberen eller senere eiere, dog maa disse broer bygges saaledes, at de ikke skader eiendommen eller bedriften paa den tid, opførelsen sker, hvorhos Liabro mølles eiere skal have adgang til broerne.

De solgte eiendomme maa ikke benyttes som oplag eller fabrikkationssted for ~~for~~ ildelugtende cellulose eller ildelugtende gjedningsstoffer, eller som kjedelværksted eller til nogen anden industri bedrift, som kan sættes i klasse hermed formedelst derved opstaaende *uleilighed* ved lugt, larm eller d eslige for mig H. P. Petersen eller senere eiere af mine (i 1837) gjenhavende eiendomme.

Overtrædes denne bestemmelse skal eierne af det solgte eller den del deraf, hvorpaa den ulovlige bedrift foregaar, være pligtig til at betale erstatning efter lovligt skjøn eller nedrive det ulovlig anbragte fordaavidt dette ved skjøn erklæres nødvendig til fuld skadesløsholdelse.

Saafernt H. P. Petersen/gjenhavende eiendomme , Liadalen med krudtverk og Sløra inidlertid senere maatte blive benyttet til en

saadan bedrift som forannevnt , bortfalder samtidig ovenstaaende forpligtelser for eierne af de solgte eiendomme .

Kjøberne er gjort bekendt med de i skjøde fra garver G. P. Rasch af 24 oktober 1855 indeholdende bestemmelser om bebyggelse af endel af parcellen samt opdæmning af vandet i elven.

I handelen medfølger de rettigheder som jeg H. P. Petersen maatte have vedkommende Troldvandene og Stensrudtjernet ifølge 1) dokument af 18 oktober 1859, thl. 30 mai 1860 med paategning af Tollef Olsen af 27 marts 1875 vedkommende Troldvandene , 2. dokument fra Holm Stehrud af 21 juni 1859, thl. 15 juli 1864 med paategning af Tollef Olsen af 27 marts 1875 vedkommende Stensrud tjern, 3. dokument fra Svend Pedersen Pladsen af 20 juni 1859 thl. 27 marts 1875 vedkommende Stenstud tjern med paategning af Tollef Olsen af 27 marts 1875 samt senere overenskomster og dokumenter , hvoriblandt kontrakt med H. Frølich af 30 juni 1879 og skjøde fra Georg Frølich af 3 juli 1879 samt skjøde fra Harald Frølich af 7 juli 1879. Ligeledes overdrages kjøberen den Liabro mølle ifølge kontrakt af 7 januar 1878 tilkommende brugs og dispositionsret over den O. M. og H. A. Bukiers eiendom Skullerud tilliggende dam i Liabroelven uden vederlag.

Den fastsatte kjøbesum for de solgte eiendomme er kroner 21500.- (enogtyvetusindefeshundrede - kroner) og da beløpet er erlagt paa onførenet maade skal det solgte herefter følge kjøberen som hans retsmæssig erhvervede eiendom og bliver jeg hans hjemmelsmand efter loven.

Kristiania 19 september 1898.

H. P. Petersen.

Til vitterlighed:

Ludvig Nøstdal.

*Fremlagt i Aars civilret 26/4/16
Thomassen
edov*

Utskrift

av

Akers sorenskriveris pantebok forsaavidt angaar nedensta aende den 6 november 1891 tinglyste dokument.

Stempeltarif no. 22 O. R. 84 kroner.

Skjøde.

Undertegnede H. P. Petersen skjøder og overdrager herved - i henhold til en mellem mig og ingeniør Harald Frølich under 9 august f.a. indgaaet overenskomst - til ingeniør Frølichs børn og hustrues børn Elisabeth, Gerda, Christina, Harald og Thorbjørg Sørensen Frølich - dog med fuld bruksret for disses forældre for livstid - eiendommen Lian (Liadalen) grno. 194, brno. 26 av skyld (efter fradrag drag av en ved skyldsetning av 16 juni d.a. til 28 øre ansat parcel) 11 mark 6 øre i Aker for en kjøpesum av 45000.- kroner.

.....
Det bemerkes, at den for eiendommen Liadalen i sin tid erhvervede rettighet m.h.t. vandet i de ovenfor liggende tjern og vande ved kjøpekontrakt av 29 august 1887 mellem H. P. Pettersen ved advokat Opsahl ang aende Liabro mølle m.v. (av hvilken kontrakt avskrift er meddelt kjøperne) er solgt til advokat Opsahl pr. kommission og at saaledes ingen andel i denne rettighet nu tilligger den ved nærværende skjøde solgte eiendom Liadalen.

.....
Kristiania 7 oktober 1891.

H. P. Pettersen.

Vedtages som kjøpere: som værge for Harald og Thorbjørn Sørensen Frølich.

A. Ron.

Gerda Sørensen Frølich efter fuldmagt fra Elisabeth og Christina Frølich samt derhos som kurator for Christina og Gerda Frølich.

Harald Frølich.

Til vitterlighet:

Chr. C. Blatou.

D. Knoph.

Fremlagt i Akers civilret 26/4 1916.

Ø. Thomessen.

edsv.

Utskrift

av

Akers sorenskriveris pantebok forsaavidt angaar nedenstaaende den 15 juli 1864 tinglæste dokument.

No. 5 O. R. 1859 , 96 skill.

Overdragelsesdokument.

Jeg undertegnede Holm S Stensrud , eier av gaarden store Stensrud , beliggende i østre Aker , erkjender herved at have overdrat eller solgt til Tollef Olsen av Kristiania , min eiendomsret i de saakaldte 2de "Trolåvand" eller kjærne beliggende i min utmark likesom uindskrenket dænningsret over myrene om og ved beældte kjærne samt ret til ^{at} opføre damme foran kjærnene og myrene , for efter eget godtbefindende at kunne opdamme vandet saavel i kjærnene som over myrene, dog maa beældte damme ikke opføres høiere end 3 - tre - alen over den almindelige jordmark, hvor samme bliver opført. Dammen foran det mindste kjærn bliver at opføre i nærheten av hvor der for nogle aar siden har staaet en dam. Ligeledes at kjøperen ret til at grave render eller grøfter saavel mellem som fra kjærnene, for at kunne uttappe det vand han selv ønsker, likesom kjøperen senere har ret til at grave og holde rendene opne og saa dype han ønsker.

I kjøpesum for beældte dænningsrettigheter med videre , betaler kjøperen 100 er ethundrede speciedaler førstkomende 30 mai

Arbeidet kan paabegyndes naar kjøperen ønsker.

Kristiania 18 oktober 1859

Helm S. Stensrud.

M.P.P.

Til vitterlighet:

J. Skranstad.

O. Bierke.

Omstaaende 100 er ethundrede spevedaler er mig idag utbetalt, hverfor kvitteres.

Kristiania 30 mai 1860.

Helm S. Stensrud.

M.P.P.

Til vitterlighet:

Carelius Bierke.

1/4 pct. til Aker fattigkasse betalt med 30 skill.

for kassereren.

Sudman. J. Larsen.

Grno. 173, brno. 1.

Utskriftens rigtighet bekræftes.

Erling Broch.

edsv.

Rigtig avskrift.

Adelbert Hjorth

stevnevidne.

Fremlagt i Akers civilret 26/4 1916.

Ø. Thomassen.

edsv.

For et beløb av over 50 spd. og ikke over 100 spd.

Sex og nitti skilling.

Jeg undertegnede Svend Peder Pladsen, eier av gaarden

Pladsen , beliggende i østre Aker , erkjender herved at ha overladt eller solgt til Tollef Olsen , sin hele andel i det saakaldte Stensrud kjern, der er beliggende ved min eiendom kaldet Pladsen; saaledes at kjøperen faar fri dispositionsret over min anpart i beneldte kjern, likesom han til enhver tid har ret til efter eget befindende at grave i den rende , der gaar fra beneldte kjern og imellen min og store Stensruds eiendom; for igjennem samme at kunnøttappe kjernet efter eget vandbehov, likesom kjøperen faar ret til damfeste paa min side av renden. Beneldte rende kan optas til en bredde av 5 til 6 alen, allsaa fra mitten av renden ind paa min side eiendom 2te til 3 alens bredde og dens dybde efter hans eget godtbefindende. Kjøperen Tollef Olsen , forbinder sig til at uttappe kjernet, saaledes at den almindelige vandstand i samme bliver 12te - tolv tommer - lavere end den nu er, likesom han betaler mig for ovenanførte rettigheter 10 = ti speciedaler, paa samme tid som han betaler Holm Stensrud for hans ret for gravning og dæmning paa den motsatte side av renden og kjernet.

Kristiania 20 juni 1859.

Svend Pedersen Pladsen.

M.P.P.

Til vitterlighet:
 Cornelius Bierke.
 J. Skramstad.

Ovenstaaende beløp 10 - ti speciedaler mottat hvorfor kvitteres

Svend Pladsen.

M.P.P. (grno. 288 g Kulbunden)

1/4 % til Akers fattigkasse 175 - brno. 7.

av kjøpesum 10 spd. er betalt med 3 skilling.

for kasserer Sudman

S. Larsen .

Læst paa extratinget for Akers sorenskriveri den 15 juli 1864 og behørigen protokollert attesteres med bemærkning, at nogen gaard av navn "Pladsen" findes ikke i panteregistret for Akers tinglag, men at dette dokument derimot er notert paa Svend Pedersens eiendom lno. 288 a Kullebunden av skyld 86 skilling.

Tingløsning og anerkning 60.- sexti - skill. betalt.
 Bjergene. Forretning til J. Egeberg.

Rigtig avskrift
 Adalbert Hjorth
 stevnevidne.

Fremlagt i Akers civilret 26/4 1916.

Ø. Thommessen.
 edsv.

Sex og nitti skill.
 For et beløp av over 50 spd. og ikke over 100 spd. 1859.

Vi undertegnede Holm S. Stensrud eier av gaarden store Stensrud i østre Aker og handelsborger Tollef Olsen av Kristiania ere blevne enige om følgende:

Jeg Holm S. Stensrud overlader herved til Tollef Olsen som eier Liadals krudtfabrik, min andel i det saakaldte "Stensrud kjern" der ere beliggende ved min eiendom "Stensrud" i østre Aker, likesom han til enhver tid har ret til, efter eget godtbefindende at grave i den rende, der gaar fra bemeldte kjern, mellem min, Pladsen og Budkjers eiendomme; for igjennem samme at kunne uttappe kjernet efter eget vandbehov, ligesom Tollef Olsen har ret til damfaste paa Stensruds eiendom nær ved kjernet. Bemeldte rende kan av Olsen optags til en bredde av 5 til 6 alen, altsaa fra mitten av renden ind paa min eiendom 2½ a 3 alens bredde og dens dybde efter hans eget godtbefindende, for at han til enhver tid ene og uhindret kan

disponere over vandbeholdningen i beneldte kjern. Til erstatning for ovennevnte rettigheter forpligter jeg Tollef Olsen mig til at uttappe kjernets vandstand til 12" - tolv tommer- lavere end det nu er og skal det for eftertiden ikke overstige beneldte høide ligesom jeg betaler Holm Stensrud 100 - ethundrede - speciedaler der erlægges saa snart jeg begynder at grave paa jordmarken ovenfor Bjergene. Forsaaavidt Tollef Olsen finder at gravningen av beneldte rende falder for kostbar, saa at han ikke vil fortsætte forbi Bjergene til kjernet, da har denne overenskomst intet at betyde og træder saaledes utav kraft fra begge sider, ligesom al erstatning bortfalder.

Tollef Olsen . . . Holm S. Stensrud.
 3 november 1859, hviler følgende n.p.p.

(Crno. 178, brno. 1) 2/12 1851 til Akershus stifts arkivkasse for
 Kristiania 21 juni 1859. l. 7/6 1851

Til vitterlighet: Læns Jacobsen.
 3/9 1859.

A. E. Olsen. l. 13/11 1853 paa brno. 2 med ret til lava, brøndered.

Da jeg av Tollef Olsen idag har modtaget ovenstaaende 100 ethundrede - speciedaler, overdrager jeg ham herved min hele eiendomsret til beneldte kjern, likesom uhindret adkomst til samme.

Kristiania 29 august 1859.
 Holm S. Stensrud.
 n.p.p.

Til vitterlighet: J. Skramstad.
 O. Bierke.
 1/4 § til Akers fattigkasse er betalt med 30 skill.

for Sudean.
 S. Larsen.

Lest ved ekstratinget for Akers sorenskriveri den 15 juli 1864 o.s.v.
Avskriftens rigtighed bekræftes.

Gunnar Fougner. hovedstevnevidne i Kridtiana

Fremlagt i Akers civilret 26/4 1916.

Ø. Thomassen.

edsv.

21/6 1915 Selau.

Panteattest.

Overensstemmende med Akers sorenskriveris realregister d.d.
attesteres at der paa grno. 174, brno. 1 Hollekindsset, nu Stensrud
lille, av skyld mark 5.06 i Aker hjemlet Thv. Hjelmerud ved skjøte
tgl. 3 november 1905 , hviler følgende heftelser uavlaeste:

1. Obligation tgl. 2/12 1831 til Akershus stifts ^{guisllige} enkekasse for
500 spd. med pant i brno. 1 og 2, paategning tgl. 7/6 1861
hvorefter obl. hviler paa brno. 2 med 100 - spd - og paa brno.
1 med 400 - spd. ontgl. 3/9 1909.
2. Skjøte tgl. 13/11 1833 paa brno. 2 med ret til havn, brøndeved,
og gjerdefang i brno , 1's utmark.Paategn. tgl. 1/11 1872 om
avløsning av disse rettigheter med et stykke skog.
3. Skjøte tgl. 15/7 1864 til Tollef Olsen paa eiendomsret de saa-
kaldte 2 Treldvand el. kjern i utmarken med ret til deening ,
uttapning m.v. for 100 - spd.Paategn. tgl. 7/5 1875 om at vand-
retten er kjøpt til Liadalens krudtfabrik.
4. Skjøte tgl. 15/7 1864 til Tollef Olsen paa andel i Stensrudkjern
med ret til at grave rende, ret til uttapning, damfeste etc.
dispositionsret over vandet m.v. for 100 - spd. Paategn. som i
no. 3.
5. Obligation tgl. 7/10 1887 til Realkreditbanken for kr. 4800 .-
6. Skjøte tgl. 4/12 1894 paa narv. bruk med federaad til Thorer

Holmsen og hustru av aarlig verdi kr. 500.- hvilket fœderaad tillikee med kr. 1600.- av kjøpesummen prioriteres.

7. Obligation tgl. 18/10 1895 fra Thorer Holmsen til Kristiania Real-kreditbank for kr. 6000- mangler hjemmel.

8. Erklæringer med tilladelse for Trøgstad telefonselskap til at legge ledning over nærv. bruk.

9. Fravikelseskjendelse tgl. 3/10 1902 over grund til A/S Glommens tresliperi.

10. Obligation tgl. 3/11 1905 til Th. Holmsen for kr. 7600.- lyd. paa prior. efter no. 1, 5 og 7.

11. Obligation tgl. 3/11 1906 til R. J. Katscher for kr. 3000.- lyd. paa prior. efter no. 1, 5, 7 og 10. Forbud mot eiendommens forringelse ved uthugst i skog etc. dog undtages hvad som behøves til husbehov. Partegn. tgl. 7/10 1910 om at obl. er utlagt til Katscher s legater.

12. Forpaktningskontrakt tgl. 19/8 1910 til Hans Barli paa nærv. bruk i 5 aar fra 14/4 1909 mot aarlig avgift kr. 500.- i. fl. vilkaar. Besten. om ophør ved eierens død.

13. Utpantning tgl. 9/6 1911 for jordskat 1910 kr. 45.53 samt brand-kont. s.a. kr. 22.92.

14. do tgl. 6/6 1913 for do 1912 kr. 45.53 samt do s.a. kr. 13.94 og kr. 75.02.

15. do tgl. 5/6 1914 for do 1913 kr. 56.15 samt do s.a. kr. 89.72.

16. do tgl. 19/6 1914 for konge - og kirketiende til Aker 1913 kr. 3.56.

Gebyr 4 - fire - kroner avgjort ved stempelmarke.

Akers sorenskriverenbede 1 juli 1915.

Halvard Ryen.

edsv.

tegn.

Yderligere attesteres efter anmodning av rekvirenten, at der paa grno. 174, brno. 1's folium findes annullert følgende poster:

1. Skjøte tgl. 29/10 1868 fra Holm Svendsens bo til Johan Holmsen paa nærv. n. fl. bruk for 6000 - spd.
2. Skjøte tgl. 2/9 1887 fra Johan Holmsen og Kristian Holmsen til Thorer H^ulmsen for kr. 14000.- Gebyr de foran.

Akers sorenskriverembede 1/7 1915.

Ø. Thomassen.

kst.

Fremlagt i Akers civilret 26/4 1916.

Ø. Thomassen.

edsv.

Avskriftens rigtighet bekræftes .

Cunnar Fougner.

hovedstevnevidne.

"Sømmerro" pr. Ljan st. 9 oktober/1915

Til Akers kommunestyre.

Ved nærværende tillater jeg mig høfligst at anmode det ærede kommunestyre om at ta i betragtning:

Efterat min mølle ved Ljan i aaret 1892 var nedbrændt opstod spørgsmaalet om Akers fremtidige vandforsyning som var aarsak i at mine 2de vandfald i flere aar ikke blev utbygget og benyttet. Da jeg saa i 1899 anmeldte gjenopførelser, blev disse negtet med begrundelse av "for liten avstand - 12½ meteré fra midte av vei."

Som skadelidende anla jeg erstatningssak mot kommunen, som inidlertid frikjendtes, og jeg blev endog tilpligtet at betale 600.- kr i omkostninger som fordredes indbetalt.

Men kommunen hadde under processen benegtet - desværre vinot-sagt - at den havde hindret gjenopførelser. Og det var jo netop det, den havde gjort. Jeg mener mig berettiget til at paastaa at jeg

derved blev forurettet.

Saa søgte jeg i 1903 og senere opførelse av bedrifter uten lugt eller larm og forsøkte at komme til overenskomst i mindelighet, men alt forgjæves.

I 1907 blev der endog reist tiltale mot mig. Men jeg blev enstemmig av retten frikjendt med tilkjendelse av forsvarsoakostninger.

Jeg ansaa mig imidlertid den hele tid forurettet ved de gjentagne bygningsnegtelser, og anlagde derfor i 1908 paany erstatnings-sak, og i november 1911 dømte Kristiania overret enstemmig kommunen til at betale mig erstatning efter skjøn.

Denne sak har nu i længere tid stået for høiestoret.

Skjøn er nu avhjemlet og lyder in extenso saaledes:

Aastedsskjøn i sak Joh. M. P. Selau mot Akers kommune.

De spørsmaal som skjønscitanten efter den stedfundne vidneførelse og befarung av hans eiendomme i Ljandalen med tilliggende vandrettigheter, saaledes omhandlet i hans for skjønnsretten fremlagte skrivelse av 20 november 1913 er følgende:

1. Antar skjønnet, at Selaus omhandlede eiendomme med tilliggende vasdragsrettigheter saavel paa grund av ^{de}stedliggende forhold som navnlig ved sin beliggenhet og kommunationsforholdene er særlig skikket for mindre industrielle virksomheter?

2. Finder skjønnsretten at der for Akers bygningsvesen har været skjellig grund til at avslaa Selaus andragende!

- a) i 1901 om forandring av en staldbygning til hjulmaker- og malerverksted samt smedie?
- b) i 1901 om forandring av et uthus til beboelseshus?
- c) i 1903 om et skur til bondemølle og omballageskole ved øvre vandfald?
- d) i 1907 om anleg av en omballerings- og fersellingsfabrik av frugter, bær m.m. ved nedre vandfald?

3. Kan bedrifter av de spørsmål 2 nevnte slags antas at volde omboende villaeiere eller andre naboer usædvanlig eller upaaregnelig ulæppe ved larm, støv, stank eller lignende ?

4. Antar skjønnets at skjønscitantens omhandlede eiendomme paa grund av de av bygningsmyndighetene paalagte innskrenkninger - hvoriblandt villaklausul - ikke længer kan ansees skikket for en efter deres størrelse, beliggenhet og øvrige forhold regningsvarende bebyggelse ?

5. Finder skjønnets at eventuel utvidelse av hovedveien ved Ljan emballageskole bør ske indover i fjeldet eller utover mot elven ?

Tillegsspørsmål:

Finder skjønnets at eventuel utvidelse av hovedveien ved nedre vandfald likesaa vel kan ske indover i fjeldet som utover mot elven ?

Besvarelse av skjønsspørsmål i skjønssak.

John. M. P. Selan mot Akers kommune.

Ad spørsmål 1. Ja.

Ad spørsmål 2. a. b. c. og d.

Skjønnets finder, at der for Akers bygningsvesen ikke kan ha været skjellig grund til at avslaa andragender, da stedet er beliggen de i villastrøkets utkant og desuten ved et vasdrag, som av naturen og ifølge sin beliggenhet er særlig godt skikket for mindre industrielle virksomheter, og hvor der fra gammel tid ogsaa har eksisteret saadanne, saa meget mere som et avslag umuliggjør en rationel utnyttelse av vandkraften.

Ad spørsmål 3.

De i spørsmål 2 nevnte bedrifter, opført i den utstrekning som de eksisterende krafthilder tilsteder, antas ikke at volde omboende villaeiere eller andre naboer usædvanlig eller upaaregnelig ulæppe ved larm, støv, stank eller lignende.

Ad spørsmål 4.

Skjønnets antar, at skjønscitantens omhandlede eiendomme paa grund av de av bygningsmyndighetene paalagte innskrenkninger -

hvoriblandt nu villaklausul - ikke længere kan ansees skikket for en efter deres størrelse beliggenhet og øvrige forholdte regningsvarende bebyggelse.

Ad spørnsmaal 5.

Skjønnnet antar, at en utvidelse av hovedveien kan ske like-
indeover
saavel i fjeldet som utover mot elven.

ad tillagsspørnsmaalet.

Paa grund av terrangforholdene ved nedre vandfald bør en utvidelse av hovedveien her ske indeover i fjeldet.

Kristiania i april og september 1915.

G. Setersmoen. E. Lund. Sigurd Huseby. Max Graff.

0000000000

Spørnsmaal fremsat av kommunen.

1. Har skjønsmændene hver for sig nøie gjennemgaaet de med skjønssakens dokumenter følgende akter i hovedsaken ?
2. Har skjønsmændene derefter konferert om hvilke opplysninger i disse akter skjønnet er bygget paa ?
3. Hvilke er isaafald disse ?
4. Hvor mange sekundliter jevn vandføring har skjønnet gaaet ut fra ved besvarelse av skjønscitantens spørnsmaal ?

Svar ad spørnsmaal 1. 2 & 3.

Selvfølgelig har skjønsmændene avgit sine besvarelser efter nøie gjennemgaaelse og bedømmelse av de for dem fremlagte dokumenter.

Ad spørnsmaal 4.

Skjønnnet har ikke gaaet ut fra nogen bestemt jevn vandføring hvad der heller ikke er nødvendig for saadanne mindre bedrifter, som der her er tale om. Derimot har skjønnet tatt hensyn til at vandføringsforholdene kan forbedres ved den eksisterende adgang til regulering.

Kristiania 8 september 1915.

G. Setersmoen. E. Lund. Sigurd Huseby. Max Graff.

En eventuel utvidelse av hovedveien har saaledes ikke været nogen hindring for gjenopførelse av bedrifterne.

Skulde imidlertid det ærede kommunestyre desuagtet finde grund til at appellere det faldne skjøn til overskjøn, saa andrages høfligst om, at appellen velvillig maa bli besluttet strax blandt andet av følgende grund:

1. Aarets fremskredne tid, da sne og is let kan hindre befaring og skue av skjønsojektet;
2. gjentagne utsættelser for høiesteret i anledning skjønnet;
3. Smaalensbanens allerede paabegyndte expropriationer for anlægning av Ljansbreen og som for min eiendoms vedkommende har maattet forbigaaes.

Som det vil sees er skjønnsretten enstemmig i besvarelse av saantlige spørsmaal som alle er gaaet kommunen imot.

For mig er det sere end ønskelig, at en avslutning av dette mellemvær endelig kan finde sted efter en ventetid og opslitende sørgrelser i over 20 aar.

Erbødigst.

Joh. M. P. Selau.

P. S.

Den 4 ds. har jeg ved hr. advokat Karl Johan Wiese foreslaaet ordning i mindelighet av vort hele mellemvær gaaende ut paa:

1. at Akers kommune nu frigir eiendommen til vanlig bruk samt betaler mig i erstatning kr. 1000.- pr. aar for lidt skade og tap fra den tid gjenopførelser ved begge vandfald negtedes nemlig prisene 1899 - ca. 17 aar kr. 17000.- altsaa uten renter, som er et minimum; subsidiært:
2. at, vort saaledes mellemvær endelig avgjøres ved skjøn; under og overskjøn; mot svar inden denne maanedes utgang.

Kristiania den 6 november 1915.

Fremlagt i Akers civilret 26/4 1916.
Ø. Thommessen,

Erbødigst.
Joh. M. P. Selau.

Grundskitse nedre vandfald følger

Herved erhvilser jeg at have bevilget til Hr. V. A. Holmgaard
saa, nederste etage med under *mangler* bygning, hvor den
Fællesskole har sit virke.

Endvidere overtages staden som de stier og saa her Max's adgang
til for egen regning at indrette sig der som pakkenset for sin
Fabrikation af file.

Filens betaler Hr. Holmgaard inklusive brug af 3 H.K. vandkraft i
kr. 50.- per. aar, der for det første aars velkomende likvideres ved
køb af en H. - 6 H. K. betvellingsskoter, der - i tilfælde - uden en-
tragsbidraget til den yordende aar af samme kr. beløn - bliver at
benytte skovet af lederen af den 2de. skole. Saafor lederen
at fortænde leter indtil 1 aars længere tid, saa er bevilget
hendes dertil og til samme tid, der de betales af herakudens pr.
kvartal.

Kjelderetagen har sin egen udgang, der kun bliver at benytte
af lederen. Lejen bliver først af bevegelse fra den 1de driftens østeges

Kristiansd. 24 april 1918.

For bevilget
John N. P. Selmer
For leter
Hollemann.

Fremlagt i Hørs civilret 25/4 1918.

Kristiansd. den 26 april 1918.

John N. P. Selmer
til valdilig foreskrevet i den til Mag udvalde entreprenør
saa tillader jeg mig at overende skitsen af opst. H. - 6 H. K. fra Selmer
til en offentlig ved 3 bilag. I alt væsentlig betaler jeg mig til
hvad der i denne skitsen er anført og passer den 2de. tilføjet
de enkelte ting ved det under tilhørende bemærkninger til de enkelte
posterne - nemlig. Resultatet passer Selmer tilhørende opgjort

Leiekontrakt.

Herved erkjender jeg at have bortleiet til hr. V. A. Heilemann senr. nederste etage med underkjelder i den bygning , hvor Lian Emballageskole har sit virke.

Pumpene overtages saadan som de staar ^{har leieren} ~~og xxx xxx~~ ~~Med~~ adgang til for egen regning at indrette sig der som paakrævet for sin drift: Fabrikation af file.

I leie betaler hr. Heilemann inclusive brug af 3 H.K. vandkraft : kr. 500.- par. aar, der for det første aars vedkommende liqvideres ved kjøp af en 5 - 6 H. K. petroliumsmotor, der - i tilfælde - uden ekstragodtgjørelse til den vordende eier af samme hr. Selau - bliver at benytte saavel af leieren som af Lian Emb. skole. Ønsker leieren at fortsætte leien indtil 2 aars længere tid, saa er bortleieren bunden dertil og til samme leie , der da betales efterskudsvis pr. kvartal.

Kjelderetagen har sin egen udgang, der kun bliver at benytte af leieren. Leien bliver først at beregne fra den dag driften ~~optages~~.

Kristiania 24 april 1912.

Som bortleier

Som leier

Joh. M. P. Selau.

A. Heilemann.

Fremlagt i Akers civilret 26/4 1916.

Thommesen
eds v.

Kristiania den 26 april 1916.

Til sorenskrivaren: Akers.

Til velvillig fremlæggelse i den tid idag udsatte ekstrarets-session tillader jeg mig at overstøde skrivelse af april d.a. fra Selau til undertegnede med 9 bilag. I alt væsentlig henholder jeg mig til, hvad der i denne skrivelse er anført og paastaar den Selau tilkommende erstatning bestemt under tilbørlig hensyntagen til de sammesteds paaberaabte momenter. Desuden paastaar Selau tilkjendt sagsonkost-

ninger hos Statsbanerne.

Erbødigst.

Karl Johan Wiese.

Frønlagt i Aker civilret 26/4 1916.

Ø. Thommessen.

edsv.

Schjødt ved Henriksen begjerte i ukes utsættelse til in-
stegaaelse .

Efter det anførte blev eragtet: saken utstaar til torsdag
den 4 mai kl. 10 fm. paa sorenskriverkontoret.

Retsvidnerne hadde intet at bemerke.

Retten hævet.

Ø. Thommessen.

edsv.

John Larsen.

P. M. Pedersen.

Aar 1916 den 4 mai blev extraret sat paa sorenskriverkontoret
adm. av den edsv. fuldm. cand. jur. Thommessen i overvær av under-
tegnede vidner.

Hvorda' foretokes expropriationstaxter ianledning

Smaalensbanens omlegning ved Ljan (taxtno. 11 og 4)

Adm. fremla Rieber Mohns indlæg av idag .

Jernbanetaxterne paa Ljan taxtno. 4.

Indlæg.

1. Jeg henholder mig til hr. Selaus indlæg frl. 26-4-16 forsaavidt
angaar første sats i de 27-3-16 frl. juridiske forudsætninger
for taxtno. 11 forsaavidt disse ogsaa vil søges gjort gjældende
over taxtno. 4.
2. Ang aende Frølichs børns rettigheder over mølledammen henvises

til det af mig i ikke modsagt gjenpart dokumenterte skjøde til Frølichs børn , der sees anmerket paa hr. Selaus skjøde (bil. 1) under tinglesningsanmerkning 6; som det vil sees mangler den af hr. Selau fremlagte ekstrakt af dette skjøde (bil 2) de dele, som viser Frølichs børns specielle rettigheder over mølledammen og til Holenyreus opdemning samt begrænsningen af hr. Selaus brugsret over egen eiendom.

3. Ulemperne ved de 2 stikrenders begrænsning af løbet bedes taget i betragtning som af hr. Selau paavist.

Idet jeg henholder mig til hr. Selaus paastand e m.h.t. bygningsreglernes forbindende kraft for de i taxtno. 4 og 11 omhandlede eiendomme , gaar jeg ud fra , at taxten ogsaa for taxtno. 4 gjøres alternativ som for taxtno. 11 af jernbanen kogsjeret og at erstatningen tilkjender den af Frølichs børns eiendomme , som lider skaden , saa de andres panthavere ikke faar noget med erstatningen at bestille.

Kristiania den 4 mai 1916.

Krbødigst.

C. Rieber Mohn.

Fremlagt 4/5 1916.

Ø. Thomassen.

edsv.

Schjødt ved Henriksen bemærket, at det tydelig fremgik bl.a. av det citat som var indtat i Selaus indlæg at alt tilløp fra Nøkle-vandet var expropriert. Han benegtet Selaus overdrevne anførsler , men skulde ikke gaa ind paa nogen nærmere omtale av de faktiske forhold, idet han gik ut fra at mændene ved eget syn vilde skaffe sig kjendskap til dissc.

Komparenten ba saken optat til skjøn.

Eieren av taxtno. 11 avga ikke møte.

Bragtet: saken optas til skjøn.

Betsvidnerne hadde intet at bemerke.

Retten hevet.

Ø. Thomassen.

edsv.

P. W. Pedersen.

John Larsen.

Sverdes' forfættelses- og forfættelsesret i forbindelse

med Sverdes' forfættelsesret i forbindelse

(Sverdes' 4 og 11)

Forfættelsesret for statsbankens saks ved inspektør Lund, ingeniør
Lund og saks. Sverdes' ved saks. Magnus Schjøtt, som fremde sin
forfættelsesret av 15. juli 1887 med bilag og sit brev til kansellir-
ret av 15. juli 1887 med bilag. Han gikk ut fra at saken blev
regulert ved de forfættelsesretter, som var nevnt i dette brev.

Kristiania den 14. juli 1887.

Forfættelsesretter ved saks. Johan Klæbo

Sverdes.

1. forfættelsesret - Ljan.

Forfættelsesret for saks. Sverdes' ved saks. Magnus Schjøtt, som fremde sin
forfættelsesret av 15. juli 1887 med bilag og sit brev til kansellir-
ret av 15. juli 1887 med bilag. Han gikk ut fra at saken blev
regulert ved de forfættelsesretter, som var nevnt i dette brev.

Aar 1916 den 21 juli blev ekstraret sat paa serenskriver-
kenteret adm. av den kyst serenskriver cand. jur. Thommessen og med-
betjent av de av amtet før opnevnte , før edfæstede skjønsmænd direk-
tør Sætren, ingeniør Anker, gaardbruker Goerg V. Hoff og gaardbruker
Ragavald Holmen.

Hverda' fortsattes expropriationstexter i anledning
Smaalensbanens omlegning ved Ljan.
(textne. 4 og 11)

Hovedstyret før statsbanerne møtte ved inspektør Lund, ingeniør
Iversen og adv. Schjødt ved adv. Magne Schjødt, som fremla sin paa-
tegningskrivelse av 15 juli laar med bilag og sit brev til kanaldirek-
tør Sætren av 20 juni d.a. med bilag. Han gik ut fra at skjønnet blev
avgit under de forutsetninger, som var nævnt i dette brev.

Kristiania den 14 juli 1916.

Hr høiesteretsadvokat Karl Johan Wiese
Hersteds.

Ad jernbaneskjønnet - Ljan.

Igaar foregik komplet befaring av Ljanselvens vassdrag, de mig
tilhørende tjern m.m. og som rimelig var paa denne aarstid, var
tilførselen av naturelt tilløp av vand minimal; som følge derav
formentlig før mig ugunstig før verdibedømmelse.

Jeg har faaet udleveret fra Kristiania overret akten med vedlagte bilag for skjonsretten i sag: Akers kommune og finder grund til gjennem Dem at fremsende til skjonsretten i jernbaneskjønnet følgende bilag:

1) af hovedstevnevidne Gunnar Feugner bekræftet avskrift av dhrr. geolog I. Rekstad og opmaalingsassistent K. Bjellands ~~et~~klæringer av 29/5 og 8/6 1912/i anledning den oprindelige vandstandshøide i Stansrudtjernet.

Joh. M. P. Selsu.

2) et kart vedrørende Troldvandene,

3) skrivelse av 20/2 1912 fra eieren av Skraberud tjern om fornyet overenskomst om fremtidig opdemning av og vandslipning fra Skraberud tjern, ~~lige~~ tilstillet skjonsrøndene for skjønnet avhjøles.

4) den tidligere overenskomst om bemeldte tjern dateret 7/1 1878 .

Undlader ikke at henlede opmerksomheten paa , at naar det nedre - største - vandfald exproprieres , falder alle omkostninger med demninger, reparationer , vandslipningsudgifter kun paa det ene - mindre - tilbageblevne og saaledes fordyrer bruken av dette ene vandfalds utnyttelse.

Kristiania den 15 juli 1916.

I skjonsrettens papirer i sak: Akers kommune forefindes følgende specifikation i ~~for advokat Schjødt~~

Fra Akers ingeniørvæsen ~~Magne Schjødt.~~

Fremlagt 21/7 1916 overingeniøren.

1) Nøklevandets nedslagsfelt	11700000 x3
2) Skraberudtjernihets do	1060000 "
3) Nedslagsfeltet mellem Skraberudtjernet's utløp og Passerud plads	1520000 "
4) Nedslagsfeltet for elven mellem Passerud plads og Raschs dam Tangen	5020000 "
5) Nedslagsfeltet fra Gjersrudvasdraget til Gjersrudtjernihets utløp	9530000 "
6) Nedslagsfeltet mellem Gjersrud, Tangen	

og Ljabro mølle 6200000 m³
 7) Nedslagsfeltet mellem de Frølichs hus 1300000 "
 tilsammenlagte nedslagsfelter 36330000 m³
 og herav Nøklevandet 11730000 m³ altså Nøklevandet 31 % av det hele.

Aker den 22 august 1899.
 (sig) A. Meyer.

Erbødigst
 Joh. M. P. Selau.

Oversendes med 4 bilag hr. advokat Arneus Schjødt med anmodning om Deres medvirkning og samtykke til, at disse dokumenter maa blive tilstillet skjønsmændene før skjønnet avhjemles.
 Kristiania 14 juli 1916.

Karl Johan Wiese.
 ad jom. 1405/16

Oversendes opmanden i jernbaneskjønnen hr. kanaldirektør Sætren, Slendal. Bilagene følger.
 Kristiania den 15 juli 1916.

erbødigst
 for advokat Schjødt
 Magne Schjødt.
 statageolog.

Fremlagt 21/7 1916.
 Ø. Thomassen.
 kst.
 Bilagene følger.

Sinsen østre Aker den 8 juni 1912.
 (sign) E. Bjelland, assistent, Akers opveilingovnen
 Fremlagt 21/7 1916. Ø. Thomassen, kst.
 Afaktens rigtighed bekræftes. (Johan B. Selau, Kr. Kanalst.)
 Gannar Feugner, hovedstevnsvidne.

Efter opfordring fra hr. sekretær Selau har jeg sammen med ingeniør Bjelland undersøkt bredderne av Stensrudtjernet i østre Aker den 8 mai sidstleden .

Paa bergene omkring dette vand er der tydelige merker efter en ældre høiere vandstand 58 centimeter over vandets nuværende overflade. Denne høiere vandstand markeres saavel ved forskjellig forvitring paa bergene over og under den , som ved at veksten av *Lavarterne* stanser paa bergene ved den. Nedenfor denne nivaalinje findes der omtrent ikke lav paa bergene ovenfor den derimot vokser de i rægelig mængde.

Vandet maa i længre tid ha staaet i denne høide. Mellen de nævnte merker og vandets nuværende høide kan der ikke paavises spor av nogen vandstandslinje, som skulde antyde at vandet i nogen længre tid skulde ha staaet i en høide mellen dets nuværende nivaa og nivaalinjen 58 centimeter høiere .

Ved vandets utløp er der i den senere tid ~~sp~~rengt en rende i berg foraaen fra det . Derved er vandets avløp paa en kortere strækning blit omlagt og samtidig ogsaa sænket noget.

Kristiania 29 mai 1912.

(sign) J. Rekstad.
statsgeolog.

Enig i ovenstaaende.

Den av hr. statsgeolog Rekstad paaviste vandstandslinje 58 cm. over vandflaten blev avmerket med bolt i fjeld paa tjernets nordside samt et indhugget merke- borbul - i fjeld i den av hr. Rekstad nævnte rende for bækkeleiet.

Sinsen østre Aker den 8 juni 1912.

(sign) K. Bjelland , assistent. Akers opmaalingsvæsen

Fremlagt 21/7 1916. Ø. Thomassen., kst.

Afskriftens rigtighed bekræftes. (Johan B. Selau. Kr. Knaalstad.)

Gunnar Fougner, hovedstevnevidne.

Skrivelse av 20/2 12 fra Skraberud mangler.

Tidligere overenskomst av 7/1 78

Handelsbrev om - Reins, Isbjørn, 11. Selva.

Jeg oversender hermed brev fra advokat Wiase til mig av 19. og 20. juli.

Da De tidligere kender til er det avsluttet et forlik i saker mellom Selva og Akers kommune. Selvas betingelser for forliket fremgår av et av bilagene ved advokat Wiases brev. Akers har gått med på disse betingelsene. Skjønt det er etter min mening god at fra et helse fornuften ikke var å ha villet Selva på ha full adgang til at utnytte det andre vedfallet som er av en viss størrelse og etter forliket kan utnytte det også.

I tillegg til det jeg har nevnt over forklarer jeg at av en alternativt skjen som selva kan få kjøpt - det er mulig at kommunen vil kreve at Akers kommune skal overta det av erstatning som kan komme i tillegg fordi villighetsbrevet er innfaldt i den utstrækning som forliket viser.

Den 10. juli skal det være et møte på Ljona i forbindelse med selvingen av handelsbrevet. Hvis det passer Dem stelde jeg meg på at inn arbeidet Selvas tekst også da. Passer ikke dagen med selvingen av Selvas tekst kan det, idet kommunen ikke kan vente lenger, da arbeidet må være påbegynnet.

Erhøvelig
for advokat Schjelt.
M. Brev.

Brevet 21/7 1912
F. Thomsen.

Kristiania Kristiania den 20 juni 1916

Hr. kanaldirektør Sætren.

Hr. adv. Schjødt Slendal.

Smaalensbanen Ljan - Holm, taxtno. 11 Selau.

Jeg oversender hermed brev fra advokat Wiese til mig av 13 ds. med bilag. anlediget ved Deres erøde av 31 f.m. tillæter jeg mig ved at over Son De muligens kjender til er det avsluttet et forlik i saken mellem Selau og Akers kommune. Selaus betingelser for forliket fremgaar av et av bilagene med advokat Wieses brev. Aker har gaat med paa disse betingelser. Skjønnest bør da efter min mening gaa ut fra at hvis jernbanen ikke var kommet vilde Selau nu ha faat adgang til at utnytte det nedre vandfald paa samme maate som han nu efter forliket kan utnytte det øvre. Beskrivelse til mig av 6 ds. Jeg tør innende Inidder tid tør jeg be mandene være forberedt paa at avgi alternative skjøn saaledes som før begjært - idet det er mulig at jernbanen vil kræve at Aker kommune skal overta den del av erstatningen som kommer i tillegg fordi villaklausulen er frafaldt i den utstrekning som forliket viser.

Den 10 juli skal det være et retsmøte paa Ljan i anledning av onleggningen av Smaalensbanen. Hvis det passer Dem skulde jeg ønske at faa avhjenlet Selaus taxt ogsaa da. Passer ikke dagen maa avhjenlingen av Selaus taxt tas før, idet jernbanen ikke kan vente langer, da arbeidene nu snarest maa paabegyndes.

Erbødigst
for advokat Schjødt.
Joh. Nøser.

Fremlagt 21/7 1916.
Ø. Thomassen.
kst.

Kristiania den 13 juni 1916.

Hr. adv. Schjødt

Øvre Slotsgate 7.

Jernbanetaxt Selau.

Foranlediget ved Deres erøde av 31 f.m. tillater jeg mig vedlag at oversende gjenpøst av Selaus skrivelse til mig av 15 f.m. Denne blev herfra oversendt Akers kommunes advokat og udviser, hvad der i det avsluttede forlik er vedtaget angaaende vandfaldenes frigivelse.

Efter anmodning av skjønsskollegiets formand i vedlagte skrivel se til Selau av 30 f.m. frekkommer hermed ogsaa 2 orienteringskarter og en beregning av 2 juni 1894 fra daværende kaptein Ole W. Lund tillikened Selaus oversendelsesskrivelse til mig av 6 ds. Jeg tør annode Dem om godhetsfuldt at tilstille skjønsmændene disse dokumen ter.

Erbødigst.

Karl Johan Wiese.

Fremlagt 21/7 1916.

Ø. Thorsnessen.

kst.

Kristiania den 15 mai 1916.

Hr. høiesteretsadvokat Karl Johan Wiese.

De har annodet mig om at faa mit sidste ord i anledning mindl. ordning av alt mit mellelvær med Akers kommune og det skal De faa.

- 1) Godtgjørelse i kontanter av kr. 12000.-
- 2) og begge vandfalds frigivelse er min ufravigelige betingelse.

Saa skal jeg til punkt 2 oplyse: ved at jernbanen exproprierer det nedre vandfald; saa gaar enhver bedrift ud dersteds.

Med hensyn til det øvre vandfald faar ^{hvoft} møllemaskinere ligger færdig til brug, - kan jo fastslaaes - for lugt og larm - at der ved samme kun skal drives mølleri og snedkeri eller bedrifter, der likest stilles med disse. Ingen nabo skal kunne generes derav paa nogen maade; paa den ene side er jeg selv naboen og paa den anden side "Sole". Hr. Davidsen; der ifølge mit skjøde er forpligtet til at taale indtil pudretfabrik og kjedelverksteds drift paa min eiendomme ^{Swilket} tingløstes samtidig paa H. P. Petersens eiendomme: "Sole", "Liadalen", og "Slora" og min. Og med hensyn til min 3die nabo sned Løken, hvis virksomhet er av ny dato; men noget generende i strøget; saa har vel ingen større frihed i ^{end} den bedrift ved han har i Akor.

For yderligere at lempe paa forholdet, saa vi kan enes i mindelighed, er jeg villig til - i tilfælde av brand - at forpligte mig til opførelse av kun læ et. høide over ^{Gr}aaasen og for at kunne udbedre den stærke kurve udenfor mit lokale og for mulig udvidelse av veien er jeg villig til at avstaa gratis grund paa den anden side av vandfaldet ind i fjeldet. Naboen Davidsen faar jo jernbanen lige op til sig og min bedrift høres ikke engang nu: bedrifter, som taales derfor i Kristiania centrum.

erbødigst

Fremlagt 21/7 1916
Ø. Thommessen, kst.

Johan P. Selau.

55

Kristiania den 6/6 1916.

Hr. høiesteretsadvokat

Karl Johan Wiese

hersteds.

Jeg formoder jernbaneskjønnets ønsker tilsendt: (J. hr. kanaldirektørens skriv.)

- 1) 2 nedfølgende orienteringskart.
- 2) hr. kapt. Ole W. Lunds beregning av 2/6 1894.

Ifølge pag 89 i underrettsakt 11/1 1909 findes anført : Ifølge Akers vand og kloakvæsens kontors beregning dat. 24/12 1903 er Ljanselvns nedslagsfelt nedenfor Nøklevandet og til

Ljabro	ca. 3400000m ³
Gjersruds vasdragets do til Ljabro	12250000m ³
Nedslagsfeltet mellem Ljabro og Ljabro mølle	<u>3100000m³</u>
	tils. 23750000m ³

Dette kvantum kan ikke magasineres av og i Nøklevandet, men løber forbi hos mig.

I underskjønnets papirer findes en skrivelse fra Skraberud tjernets eier om at han er villig til at underhandle med mig om opdemning som tidligere - dersteds.

Dette bør nu oversendes skjønnet i forbindelse med hr. Schjødt's begjærede udskrift av overenskomsten med A. Blom, om De synes.

ærbødigst

Johan P. Selau.

Fremlagt 21/7 1916.

Ø. Thonnessen.

kst.

For taxtno. 4 's vedkommende hviler det fremdeles villaklausul og han ønsket mændenes skjøn ogsaa her avgit alternativt , idet han hadde bragt i erfaring ,at Frølichs børns advokat mente at taxten ogsaa her skulde avgis under forutsetning av , at vandfaldet kunde utnyttes til industriel bedrift. Heri var komparenten ikke enig , og vilde efter skjønnets avgivelse kræve kjendelse for , at erstatning fastsat ved alternativet under hensyn til villaklausul skulde utbetales.

Rieber Mohn tilstede og forbeholdt sig efter skjønnets avgivelse at nærmere begrunde sit standpunkt.

Der avhjenledes følgende taxter:

Taxtno. 4 . Liadalseiendommene, eiere Frølichs børn møtte ved advokat Rieber Mohn.

Taxt: Alt. 1. under forutsetning av at Akers bygningsforskrifter (om villaklausul w.m.) gjælder for eiendommene, tilkommer dette taxtno. ingen erstatning.

Alt. 2. hvis Akers bygningsforskrifter ikke skulde bli gjort gjældende for eiendommene , tilkommer taxtnummeret efter skjønnets enstemmeige opfatning 300.- trehundrede - kroner i erstatning. Der er da tat hensyn til at omkostningerne ved reguleringen forsøkes for taxtno. 4 ved at Selaus redre vandfald exproprieres.

Taxtno. 11. grno. 184, brno. 2, Ljabru mølle, og grno. 194, brno. 73 tilhørende sekretær Joh. M. P. Selau , som møtte personlig og ved adv. K. J. Wiise.

Taxt: Alt. 1. under forutsetning av at Akers bygningsforskrifter er gjældende , er skjønnet kommet enstemmig til det resultat, at dette taxtnummer tilkommer en erstatning paa kr. 3000.- tretusen - kroner.

Alt.2. under forutsetning av at Akers bygningsforskrifter ikke blir gjort gjældende sættes erstatningen til

18000.- attentusen - kroner.

I begge beløp er grunderstatningen nedregnet.

Skjønsmændene erklærte taxterne avgit efter beste overbevisning.

Schjødt begjærte fravikelseskjendelse med 4 ukers frist efter alt 1 for taxtno. 4 og efter alt. 2 for taxtno. 11.

Rieber Mohn protesterte mot fravikelse efter alt 1 for taxtno. 4 og begjærte saken overført til tinget og utsat til august maanedsting til nærmere begrundelse og legitimation.

Wielse bad taxtno. 11 utsat en kort tid til forberedelse av mulige tillegsspørsmål.

Efter det anførte blev eragtet: forretningen overføres og utstaar for taxtno. 4 og 11's vedkommende til august maanedsting (4 august)

Schjødt bemerket at efter jernbaneloven er wændenes godtgjørelse 8 kroner pr. dag som for dette anlæg er forhøiet til 15 .- kroner . Efter wændenes ønske vilde han imidlertid be administrator uten hensyn til jernbanelovens bestemmelser fastsette en godtgjørelse efter sædvanlige principer, for at saken kunde bli forelagt hovedstyret med forespørsel om det vilde samtykke i at denne fastsatte godtgjørelse blev utbetalt.

Opmanden oplyste at samtlige skjønsmænd tillikemed varmanden Røed hadde møtt i retsmøte d. 21 mars, som vedtok hele formiddagen. Til dokumentlæsning hadde hver av wændene og varmanden brukt 1 dag. Derhos hadde de 4 skjønsmænd anvendt en hel dag til befaring den 13 ds., en dag til konferens hos opmanden (den 19 ds) og det meste av en formiddag til avhjenlingsmøtet idag. Derhos hadde ingeniør Anker anvendt 2 og direktør Sætren 1 dag til hydrologiske beregninger.

Adm. fastsatte derefter salskrerne saaledes: direktør Sætren 300.- trehundrede - kroner , ingeniør Anker 350.- trehundredeogfenti-

kroner, gaardbruker Georg Hoff 250.- tohundredeogfemti - kroner, gaardbruker Ragnv. Holmen 250.- tohundredeogfemti - kroner og Sven Røed 100.- ethundrede - kroner.

Forretningen hermed sluttet.

Skjønsmændene hadde intet at bemerke.

Retten høvet.

Ø. Thomassen.

kst.

G. Sætren. Georg V. Hoff. Ragnv. Holmen. Nils Anker.

Prakti. { Utskriftet rigtigst bekræftes

*Maurud Kyll
ES*

JERNBANEVERKET
BIBLIOTEKET

101610